

Иқтисодий—ҳуқуқий газета

НОРМА МАСЛАХАТЧИ

СОЛИҚЛАР
БУХГАЛТЕРИЯ
ҲУҚУҚ

2005 йил июлдан чиқа бошлаган

«СБХ» газетаси билан биргаликда тарқатилади.

ЭНГ ЯХШИЛАРНИ «ТАШАББУС» АНИҚЛАЙДИ

Март ойининг дастлабки кунларида Ўзбекистон Республикаси Президенти соврини учун тадбиркорлар, фермерлар ва хунармандлар ўртасида ўтказиб келинаётган навбатдаги «Ташаббус» кўрик-танлови бошланди. Тадбиркорлик ташаббусини рағбатлантириш ва ишбилармонлик фаолиятини янада кенгайтириш, соҳадаги илғор тажрибани оммалаштиришда бу танловнинг аҳамияти катта бўлмоқда.

Савдо-саноат палатаси, Монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси, фермер хўжаликлари ва «Хунарманд» уюшмалари танловнинг ташкилотчиларидир. Унда мамлакат иқтисодиёти ва кичик бизнеси ривож учун салмоқли ҳисса қўшиб, 2009 йил якунлари бўйича юқори кўрсаткичларга эришган тадбиркор, фермер ҳамда хунармандлар иштирок этадилар.

Аъёнага кўра «Ташаббус-2010» ғолиблари иштирокчиларнинг «Йилнинг энг яхши тадбиркори», «Йилнинг энг яхши фермери», «Йилнинг энг яхши хунарманди» номинациялари, шунингдек «Йилнинг энг ёш тадбиркори», «Йилнинг энг ёш фермери», «Йилнинг энг яхши тадбиркор аёли», «Ёшлар учун энг фаол иш берувчи», «Энг яхши хунармандлар оиласи», «Энг яхши инновация лойиҳаси» махсус номинациялари бўйича муваффақиятлари ҳамда ютуқларини холис ва ҳар томонлама баҳолаш имконини берадиган мезонлардан келиб чиқиб аниқланади.

«Ташаббус-2010» якунлари унинг республика босқичига чиқарилади, у 29-30 мартда бўлиб ўтади. Ҳозирча эса унинг иштирокчилари танловнинг шаҳар ва вилоят босқичларида аниқланмоқда.

Танловнинг Навоий шаҳар босқичида ўттиз беш нафарга яқин тадбиркор ва хунармандлар иштирок этди. «Navoiy FSK», «Навоий металлмаш», «Мурунтау», «Бахттекстил», «Ишонч-гилам», «Бағри кенг Софайн», «Муслима зиё», «Спутник-БУС», «Қўшчиноргўшт», «Кармана-сут», «Наргиза-К» сингари корхоналар маҳсулотлари иштирокчиларда катта қизиқиш уйғотди.

«Navoiy FSK» МЧЖда таълим ва тиббиёт муассасалари, идоралар учун мебель ишлаб чиқарилади. Корхонада иқтисодий барқарорликни таъминлаш, маҳсулот тури ва ҳажмини кўпайтириш эвазига янги иш ўринлари яратишга алоҳида эътибор қаратилган. Ўтган йили корхона бозорга йигма кроват, теннис столи каби ўнга яқин қўшимча янги маҳсулот чиқарган бўлса, жорий йил бошидан ногиронлик аравачалари тайёрлаш йўлга қўйилди. Жамият тасарруфидида «Дала сири» шўъба корхонасида қурилиш материаллари ишлаб чиқарилади. Корхона раҳбари Файрат Жўраев танловнинг «Энг яхши тадбиркор» номинацияси бўйича вилоят босқичида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритди. «Энг яхши хунарманд» номинацияси бўйича биринчи ўринни болалар учун қўғирчоқ ва ўйинчоқлар тайёрлашда ўзига хос маҳорат мактабини яратган Людмила

Завьялова эгаллади. Кўрик-танловда бошқа номинациялар бўйича ҳам ғолиблар аниқланди.

«Ташаббус-2010» кўрик-танловининг Навоий вилояти босқичида ўттиздан ортиқ тадбиркор, фермер ва хунарманд иштирок этди. Тадбир доирасида иштирокчилар томонидан ишлаб чиқарилаётган саноат ва истеъмол моллари, уй-рўзғор буюмлари, сифатли озиқ-овқат ва қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари кўргазмаси намойиш этилди. Ҳар бир иштирокчининг фаолияти, ютуқлари ҳакамлар томонидан атрофлича ўрганилди.

Натижага кўра, Учқудуқ туманидаги «Иссиқ нон» ишлаб чиқариш хусусий корхонаси раҳбари Шукрулло Тилолов «Энг яхши тадбиркор» деб топилди. Ишбилармон тадбиркор раҳбарлигидаги корхона энг замонавий технология билан жиҳозланган бўлиб, бу ерда қирқ турга яқин сифатли нон ва нон маҳсулотлари ишлаб чиқарилмоқда. Ўн киши доимий иш ўрнига эга мазкур корхона ўтган йили истеъмолчиларга 146 миллион сўмлик маҳсулот етказиб берди.

Нурота туманидаги Абрий Каримов етакчилиги қилаётган «Карим-Жуман» фермер хўжалиги иқтисоди бакуват субъектлардан ҳисобланади. Деҳқончилик ва чорвачиликка ихтисослашган мазкур хўжалик 2009 йили қарийб беш миллион сўм соф фойда билан якунлади.

Изланувчан фермер Абрий Каримов «Энг яхши фермер» йўналишида танловнинг республика босқичида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритди. Навоий шаҳрида салкам қирқ йилдан буён болалар учун қўғирчоқ ва ўйинчоқлар ясаш билан шуғулланиб келаётган Людмила Завьялова «Энг яхши хунарманд» номинацияси бўйича биринчи ўринни эгаллади.

«Ташаббус-2010» кўрик-танловининг Қашқадарё вилояти босқичи якунланди. Унда эллик нафар тадбиркор, фермер ва хунарманд иштирок этди.

Яккабоғ туманидаги «Турон-Бунёдкор-Қурилиш» инжиниринг компанияси раҳбари Эркин Тўхтаев «Энг яхши тадбиркор» йўналиши бўйича вилоят босқичи ғолиблигини қўлга киритди. Корхонанинг қурилиш материаллари ишлаб чиқариш, замонавий техника ва механизмлардан самарали фойдаланиш ҳамда таълим муассасалари қурилишидаги ютуқлари ҳакамлар томонидан юқори баҳоланди.

«Энг яхши фермер» йўналиши бўйича Косон туманидаги «Шоймардон бобо» фермер хўжалиги раҳбари Қосим Шоймардонов, «Энг яхши хунарманд» йўналишида миллий услубда гилам тўқиш билан шуғулланиб келаётган чироқчилик Салтанат Қўлдошева республика босқичига йўлланма олди.

Хўжалигимиз пахтачилик, ғалачилик, боғдорчилик ва чорва маҳсулотлари ишлаб чиқаришга ихтисослашган, дейди «Шоймардон бобо» фермер хўжалиги раҳбари Қ.Шоймардонов. – 94,5 гектар майдонда деҳқончилик қиламиз. Юз бош қорамол, 200 бошдан ортиқ қўй ва шунча парранда парваришляпмиз. Ўтган йили пахтадан 274,5 тонна, ғалладан 161 тонна ҳосил олдик. Истеъмолчиларга 12 тонна гўшт, 87,6 тонна сут етказиб бердик. 3,8 гектар боғда 6,3 тонна мева етиштирдик. Хўжалигимизда 45 киши доимий иш билан таъминланган.

Танловда махсус номинациялар бўйича ҳам ғолиблар аниқланиб, рағбатлантирувчи мукофотлар билан тақдирланди.

«Ташаббус-2010» кўрик-танловининг Андижон вилояти босқичида 48 нафар шаҳар ва туманлар ғолиблари иштирок этди.

Хўжабод туманида фаолият кўрсатиб келаётган «Ал-Ҳаким» фирмасида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотларни бугун юртимизнинг қўллаб бозорларида учратиш мумкин. Бу ерда тайёрланаётган 20 дан

ортиқ трикотаж маҳсулотлар юқори сифати билан ажралиб туради. Ўн йил илгари ташкил этилган мазкур корхона ўтган давр мобайнида қўллаб муваффақиятларга эришди. Бу ерда 84 нафар йигит-қиз иш билан таъминланган. Танлов якунига кўра, мазкур фирма раҳбари Исроилжон Урайимов «Энг яхши тадбиркор» деб топилди.

«Энг яхши фермер» номинацияси бўйича Олтинқул туманидаги «Олтинқул парранда» фермер хўжалиги раҳбари Шамсиддин Холиқов ғолиб чиқди. Шаҳрихонлик пичоқчи уста Иброҳим Раҳимов «Энг яхши хунарманд» номинацияси бўйича муваффақият қозонди.

«Ташаббус-2010» кўрик-танловининг Қорақалпоғистон Республикаси босқичида танловнинг қуйи босқичида ғолибликни қўлга киритган 46 тадбиркор, фермер ва хунармандлар иштирок этди.

«Энг яхши хунарманд» номинацияси бўйича биринчи ўрин Нукус шаҳридаги «Ўтарбоев Азатбой» хусусий корхонаси раҳбари Азатбой Ўтарбоевга берилди. Маҳаллий хом ашёдан 13 турдаги қорақалпоқ миллий мусиқа асбоблари тайёрлашни йўлга қўйган ва беш кишини доимий иш билан таъминлаган хунарманднинг фаолияти юқори баҳоланди.

Танловда «Энг яхши фермер» йўналиши бўйича ғолиблик Нукус туманидаги «Дами-ота» фермер хўжалиги раҳбари Ўрозбой Тўлеповга насиб этди.

Танловнинг «Энг яхши тадбиркор» йўналиши бўйича Нукус шаҳридаги «Интер-Фарм» корхонаси раҳбари Александр Галимов ғолибликни қўлга киритди. Ушбу корхонада офис, уй-жой ва тиббиёт муассасалари учун замонавий мебеллар ишлаб чиқарилмоқда.

Танлов ғолиблари диплом ва қимматбаҳо совғалар билан тақдирланди.

«Ташаббус» кўрик-танлови Тошкент шаҳар босқичида жорий йилдаги ғолиблар аниқланди.

Мазкур кўрик-танловда йигирма нафардан ортиқ тадбиркор ва

хунарманд ўзининг мебель, тўқимачилик, озиқ-овқат, қурилиш, локбўёқ, машинасозлик, электротехникага оид маҳсулотлари билан иштирок этди.

Тадбиркорликни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш, маҳаллий хом ашёдан сифатли маҳсулотлар ишлаб чиқариш, корхоналарни техник ва технологик модернизациялаш, қайта жиҳозлаш йўналишидаги изчил саъй-ҳаракатлар «Rezalit» масъулияти чекланган жамиятининг фаолиятида ҳам ўзининг ёрқин ифодасини топомқда. Танловнинг Тошкент шаҳар босқичида мазкур корхона раҳбари Авазбек Каримов «Энг яхши тадбиркор» йўналишида биринчи ўринга лойиқ топилди.

«Энг яхши хунарманд» йўналишида эса ёғоч ўймакорлиги устаси Камолиддин Раҳимов биринчи ўринни эгаллади. Хунарманд томонидан тайёрланган курси, лавҳ, кути каби маҳсулотлар нафислиги, пухталиги ва бежиримлиги, миллий ўймакорлик аъёналарини ўзида мужассам этгани билан юқори баҳоланди.

Жиззах шаҳрида «Ташаббус-2010» кўрик-танловининг вилоят босқичи бўлиб ўтди. Унда шаҳар ва туман босқичларида сараланган энг яхши тадбиркор, фермер ва хунармандлар иштирок этди.

Танлов доирасида тадбиркорлик субъектлари томонидан ишлаб чиқарилган маҳсулотлар кўргазмаси намойиш этилди.

Танлов якунида «Энг яхши тадбиркор» йўналишида Жиззах шаҳридаги «Замонавий полимер қувур» масъулияти чекланган жамияти раҳбари Файрат Сайдиев, «Энг яхши фермер» йўналишида Дўстлик туманидаги «Уста Сафар ота» фермер хўжалиги раҳбари Д.Қодирқулов ғолибликни қўлга киритди. Жиззахлик Файзулла Жўрабеков «Энг яхши хунарманд» деб топилди.

ЎзА материаллари асосида тайёрланди.

ЎзА суратлари.

УШБУ
СОҒИДА

1-бет

Худудларда
ташаббускорлар
аниқланыпти

2-бет

Қонун
ҳужжатларига
қисқа шарҳ

3-бет

Маслаҳатни
юрист беради

4-5-бетлар

Ҳаммаси
кадрлар
тўғрисида

ЯНГИ ҲУЖЖАТЛАРНИ ТАҚДИМ ЭТАМИЗ

ҚЎМИТА ҚАЙТА ТАШКИЛ ЭТИЛДИ

Президентнинг 2010 йил 26 февралдаги «Монополияга қарши ишларни тартибга солиш ва рақобатни ривожлантириш тизimini янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» ПФ-4191-сон Фармони («СБХ»нинг 2010 йил 1 мартдаги 9 (813)-сонидида чоп этилган) билан Монополиядан чиқариш, рақобат ва тадбиркорликни қўллаб-қувватлаш давлат қўмитаси Монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси этиб қайта ташкил этилди. Унга қуйидаги ҳуқуқлар берилди: монополияга қарши қонун ҳужжатлари, табиий монополиялар ҳақидаги, банкротлик тўғрисидаги, истеъмолчилар ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисидаги, реклама тўғрисидаги қонун ҳужжатлари бузилишларини тўхтатиш ёки уларнинг оқибатларини бартараф этиш тўғрисида бажарилиши мажбурий бўлган ёзма кўрсатмалар бериш ҳамда берилган ёзма кўрсатмаларнинг бажарилишини назорат қилиш; ҳўжалик юритувчи субъектларга ва уларнинг мансабдор шахсларига, шунингдек давлат ва ҳўжалик бошқаруви органларининг ҳамда маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг мансабдор шахсларига жарималар солиш; истеъмолчиларнинг ўз ҳуқуқлари камситилганлиги тўғрисидаги ариза ва шикоятлари юзасидан корхоналар ва ташкилотларни (уларнинг молиявий-ҳўжалик фаолиятидан ташқари) Назорат қилувчи органлар фаолиятини мувофиқлаштириш Республика кенгаши билан келишган ҳолда текшириш ва бошқалар.

Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик корхоналари уюшмасини ташкил этиш кўзда тутилган. Унинг зиммасига қуйидаги вазифалар юкланади: кичик бизнес ва тадбиркорлик корхоналарини модернизация қилиш ва технологик жиҳатдан қайта жиҳозлашда, ушбу мақсадлар учун хорижий инвестициялар ва кредит ресурсларини кенг жалб этишда кўмаклашиш; маркетинг тадқиқотларини ташкил этиш, кичик корхоналар томонидан ички ва ташқи бозорларда рақобатбардош бўлган маҳсулотларнинг янги турлари ишлаб чиқарилишини ўзлаштиришда ҳамда уларни жаҳон ва минтақа бозорларига олиб киришда кўмаклашиш; корхоналар ва ташкилотларга ахборот хизматлари кўрсатиш, кичик бизнес ва тадбиркорлик субъектлари учун кадрларни қайта тайёрлаш ҳамда уларнинг малакасини оширишни ташкил этиш.

Президентнинг 2010 йил 2 мартдаги «Ўзбекистон Республикаси Монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси фаолиятини ташкил этиш тўғрисида» ПК-1293-сон қарори («СБХ»нинг шу сонидидаги ҳужжатлар пакетида чоп этилмоқда) билан Монополиядан чи-

қариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитасининг ташкилий тузилмаси, шунингдек унинг марказий аппарати тузилмаси, монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш ҳудудий органларининг намунавий тузилмаси ҳамда бошқарув ходимларининг чекланган сони тасдиқланди.

Белгиланишича, Давлат қўмитаси ўз ваколати доирасида қабул қиладиган қарорларининг вазирликлар, идоралар, маҳаллий ҳокимият органлари, муассасалар ва ташкилотлар, мулкчилик шаклидан қатъи назар, ҳўжалик юритувчи субъектлар, шунингдек мансабдор шахслар ва фуқаролар томонидан бажарилиши мажбурийдир. Маҳаллий давлат ҳокимияти органларининг рақобатни бевосита ёки билвосита чеклаши ва монополияга қарши қонун ҳужжатлари принципларини бузиши мумкин бўлган қонун ҳужжатлари ҳамда қарорлари лойиҳалари эса тегишли равишда Давлат қўмитасида ва унинг ҳудудий органларида олдиндан экспертизадан ўтказилиши шарт.

Молия вазирлиги тузилмасида Нарх белгилаш йўғма бошқармаси ташкил этилган бўлиб, қуйидагилар унинг асосий вазифалари этиб белгиланди: монополист корхоналар, табиий монополиялар субъектлари товарлари (ишлари, хизматлари)га нарх белгилаш, монополь нархлар (тарифлар)нинг чекланган даражалари тўғрисида маълум қилиш ҳамда нархлар асоссиз оширилишининг олдини олиш масалаларида ягона давлат сиёсатини амалга ошириш; уларнинг товарлари (ишлари, хизматлари) таннархи таркибини чуқур таҳлил қилиш, улар харажатларини мақбуллаштириш бўйича таклифлар ишлаб чиқиш; товар бозорларидаги нархларнинг ўзгариши юзасидан тизимли мониторинг олиб бориш; монополист корхоналар ва табиий монополиялар субъектларининг товарлари (ишлари, хизматлари)га асоссиз равишда оширилган нархларни пасайтириш, улар томонидан ишлаб чиқарилган товарлар ва хизматларни сотишнинг мақбул механизмларини белгилаш юзасидан таклифларни кўриб чиқиш; Монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитаси билан ўзаро ҳаракатни таъминлаш, унинг фаолиятини мувофиқлаштириб бориш.

Монополиядан чиқариш ва рақобатни ривожлантириш давлат қўмитасига ҳамда Молия вазирлигининг Назорат-тафтиш бош бошқармасига табиий монополиялар субъектлари ва монополист корхоналар фаолиятини тақдим этилган ҳисоб-китобларнинг асосланганлиги, декларация қилинаётган нархларнинг шакллантирилиши юзасидан биргаликда текширишлар ўтказиш ҳуқуқи берилди.

Президентнинг «Ўзбекистон Республикаси Монополиядан чиқариш, рақобат ва тадбир-

корликни қўллаб-қувватлаш давлат қўмитаси фаолиятини ташкил қилиш тўғрисида» 2005 йил 2 майдаги ПК-66-сон қарори ҳамда «Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбекистон Республикаси Монополиядан чиқариш, рақобат ва тадбиркорларни қўллаб-қувватлаш давлат қўмитаси фаолиятини ташкил қилиш тўғрисида» Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2005 йил 2 майдаги ПК-66-сон қарорига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида» 2006 йил 20 январдаги ПК-265-сон қарори ўз кучини йўқотган деб топилди.

ПРЕЗИДЕНТНИНГ КОРЕЯГА ТАШРИФИ ЯКУНЛАРИ

Вазирлар Маҳкамасининг 2010 йил 3 мартдаги «Ўзбекистон Республикаси Президенти И.А.Каримовнинг Корея Республикасига Давлат ташрифи давомида эришилган ахдлашувларни амалга ошириш ва икки томонлама ҳамкорликни янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида» 37-сон қарори билан Ўзбекистон Республикаси Президенти И.А.Каримовнинг 2010 йил 10-12 февралдаги Корея Республикасига Давлат ташрифи давомида имзоланган битимлар ва эришилган ахдлашувларни амалга ошириш тадбирлари режаси ҳамда Корея корпорациялари ва компаниялари иштирокида амалга ошириладиган Инвестиция лойиҳалари рўйхати тасдиқланди. Вазирликлар ва идоралар, ҳўжалик юритувчи субъектлар раҳбарларига тасдиқланган тадбирларнинг ўз вақтида ва сифатли бажарилишини таъминлаш, уларнинг амалга оширилиши тўғрисида ҳар чоракда Вазирлар Маҳкамасига ахборот тақдим этиш топширилди.

БАНКЛАР ОБЛИГАЦИЯЛАР ЧИҚАРАДИ

Давлат мўлки қўмитаси ҳузуридаги Қимматли қоғозлар бозори фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш маркази бош директорининг буйруғи (АВ томонидан 2010 йил 27 февралда 2000-1-сон билан рўйхатдан ўтказилган) билан Қимматли қоғозлар эмиссияси ва эмиссиявий қимматли қоғозлар чиқарилишларини давлат рўйхатидан ўтказиш қоидаларига (рўйхат рақами 2000, 2009 йил 30 август) киритилган ўзгартиришларга мувофиқ, корпоратив облигациялар, ташкилий-ҳуқуқий шаклидан қатъи назар, тижорат банклари томонидан чиқарилиши мумкин. Уларга ушбу қимматли қоғозларни устав фондининг шаклланганга қадар чиқариш ҳуқуқи берилган. Ҳужжат билан бошқа ўзгартиришлар ҳам киритилган.

2010 йил 9 мартдан кучга кирди.

МЕҲНАТ МУҲОФАЗАСИ

Меҳнат ва аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш вазирининг буйруғи (АВ томонидан 2010 йил 27 февралда 2083-сон билан рўйхатдан ўтказилган) билан Карлар жамиятининг ўқув-ишлаб чиқариш ташкилотлари ходимлари учун меҳнатни муҳофаза қилиш қоидалари тасдиқланди. 2010 йил 9 мартдан кучга кирди.

КРЕДИТ УЮШМАЛАРИ УЧУН ЯНГИ НИЗОМ

Марказий банкнинг қарори (АВ томонидан 2010 йил 1 мартда 2084-сон билан рўйхатдан ўтказилган) билан Кредит уюшмаларини давлат рўйхатидан ўтказиш ва уларга лицензия бериш тартиби тўғрисидаги низом тасдиқланди («СБХ»нинг шу сонидидаги ҳужжатлар пакетида чоп этилмоқда). Унга мувофиқ кредит уюшмалари учун устав фондининг энг кам миқдори энди қуйидаги миқдорларда ўрнатилади: 100 минг евро эквивалентида – Тошкент шаҳрида тузилаётган кредит уюшмалари учун (аввал – 50 минг АҚШ доллари);

50 минг евро эквивалентида – бошқа аҳоли пунктларида тузилаётган кредит уюшмалари учун (аввал – 25 минг АҚШ доллари). Устав фонди мазкур талабларга мувофиқ келмайдиган кредит уюшмалари ҳужжат кучга кирган кундан бошлаб 1 йил давомида ушбу талабларни бажаришлари лозим. Ҳужжатда кредит уюшмаси аъзолари бўла олмайдиган шахслар рўйхати келтирилган бўлиб, уларга қуйидагилар кирди: бошқа кредит ташкилотлари; офшор ҳудудда доимий яшовчи жисмоний шахслар ва ушбу ҳудудда рўйхатга олинган норезидент юридик шахслар; офшор ҳудудларда жойлашган банкларда ҳисобвараққа эга бўлган юридик ва жисмоний шахслар; юридик шахслар, агар уларнинг акциядори (иштирокчиси) офшор ҳудудда доимий яшовчи жисмоний шахс ёки рўйхатга олинган юридик шахслар бўлса.

Марказий банк бошқарувининг «Кредит уюшмаларини давлат рўйхатидан ўтказиш ва уларга лицензия бериш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида»ги қарори (рўйхат рақами 1586, 2006 йил 23 июнь) ўз кучини йўқотган деб топилди.

2010 йил 11 мартдан кучга кирди.

АХБОРОТДАН ТЎҒРИ ФОЙДАЛАНИШ

Адлия вазирлиги ва Марказий банк бошқарувининг қарори (АВ томонидан 2010 йил 3 мартда 2085-сон билан рўйхатдан ўтказилган) билан Қарздорлар ва уларнинг дебиторлари банк ҳисобварақларини қидиришда Банк депозиторларининг Миллий ахборот базасидаги маълумотлардан фойдаланиш тартиби тўғрисидаги низом тасдиқланди («СБХ»нинг шу сонидидаги ҳужжатлар пакетида чоп этилмоқда). Ҳужжат суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларининг ижроси ўз вақтида ва тўлиқ бажарилиши, ундирувчининг ҳуқуқлари амалга оширилиши, маълумотлар тезкор алмашишуви ҳамда суд ҳужжатлари ва бошқа органлар ҳужжатларининг бажарилиши устидан самарали назоратни таъминлаш мақсадида амалга оширилади. Марказий банкнинг Ахборотлаштириш бош маркази ҳамда Адлия вазирлиги ҳузуридаги Суд қарорларини ижро этиш, судлар фаолиятини моддий-техника жиҳатидан ва молиявий таъминлаш департаменти билан ўзаро ҳамкорлиги тартибини белгилайди. Чунончи, Департамент Банк депозиторлари миллий ахборотлар базасидан электрон сўров асосида маълумотларни фақат суднинг ундирувчи қарздорнинг мол-мулкига қаратиш тўғрисидаги ёки уларнинг мол-мулкини хатлаш ҳақидаги қонуний кучга кирган қарори бўлган тақдирда сўрашга ҳақлидир.

2010 йил 13 мартдан кучга кирди.

МАЛАКА ОШИРАМИЗ

Давлат мўлки қўмитаси ҳузуридаги Қимматли қоғозлар бозори фаолиятини мувофиқлаштириш ва назорат қилиш маркази бош директорининг буйруғи (АВ томонидан 2010 йил 3 мартда 1745-2-сон билан рўйхатдан ўтказилган) билан Қимматли қоғозлар бозори мутахассисларининг малакасини ошириш, уларни қайта тайёрлаш тартиби тўғрисидаги низомга (рўйхат рақами 1745, 2007 йил 5 декабрь) ўзгартиришлар киритилди. Эндиликда мазкур бозорнинг ҳар бир мутахассиси бир йилда камида бир марта малакасини ошириши шарт. Уларнинг малакасини ошириш ва қайта тайёрлаш бўйича ўқув режалари ва дастурлари эса таълим муассасалари томонидан тасдиқланади ва қимматли қоғозлар бозорини тартибга солиш бўйича ваколатли давлат органи билан келишилади, унинг вакили ҳам имтиҳон комиссияси таркибига киритилади. Ҳужжат билан бошқа ўзгартиришлар ҳам киритилди.

2010 йил 13 мартдан кучга кирди.

Меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларнинг қисқача шарҳлари 2010 йил 27 февралдан 5 мартгача бўлган давр учун «Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами»нинг 9-сон асосида тайёрланди.

Мазкур ва бошқа ҳужжатларнинг тўлиқ матни билан www.norma.uz сайтидаги эркин қириладиган «Қонунчиликдаги янгиликлар» рукнида танишиб чиқишингиз мумкин.

МДҲ ВА БОЛТИКБЎЙИ МАМЛАКАТЛАРИ ВАЛЮТАЛАРИНИНГ АҚШ ДОЛЛАРИ, ЕВРО ВА РОССИЯ РУБЛИГА НИСБАТАН КУРСЛАРИ							
Мамлакат	Сана	АҚШ доллари		Евро		Россия рубли	
		бирлиги	курси	бирлиги	курси	бирлиги	курси
Озарбайжон	11.03.2010	1	0,8034	1	1,096	1	0,0272
Арманистон	11.03.2010	1	391,41	1	534,67	1	13,29
Беларусь	12.03.2010	1	2950,00	1	4025,57	1	99,93
Грузия	11.03.2010	1	1,7178	1	2,3324	1	5,779
Қозоғистон	12.03.2010	1	147,16	1	200,90	1	4,99
Қирғизистон	12.03.2010	1	44,6652	1	60,9157	1	1,5014
Латвия	12.03.2010	1	0,515	1	0,702804	1	0,0174
Литва	15.03.2010	1	2,5471	1	3,4528	10	8,5608
Молдова	11.03.2010	1	12,681	1	17,2653	1	0,4279
Тожикистон	12.03.2010	1	4,3668	1	5,9733	10	1,4884
Ўзбекистон	9.03.2010	1	1543,38	1	2100,11	1	51,75
Украина	11.03.2010	100	798,24	100	1086,4046	10	2,6854
Эстония	11.03.2010	1	11,4573	1	15,6466	1	0,388678

Манба: www.prime-tass.ru

Манба: www.prime-tass.ru

УШБУ
СОҒДА:

□ УСТУВОРЛИКЛАР

– Энг яхшиларни «Ташаббус» аниқлайди **1-бет**
□ ҚОНУНЧИЛИКДАГИ ЯНГИЛИКЛАР

– Янги ҳужжатларни тақдим этамиз

– Валюталар курси **2-бет**

□ ЮРИДИК МАСЛАҲАТЛАР

– Ўзимга ўзим иш бераман **3-бет**

□ КАДРЛАР БЎЛИМИ

– Ходимнинг моддий жавобгарлиги

– Кадрлар билан ишлаш масаласида

– Сертификат дегани ёрлиқ эмас

4-5-бетлар

□ ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ ФАОЛИЯТ

– Товарнинг «ватани» ҳақида

– Хориж божхоналари талаблари

6-бет

□ top

7-8-бетлар

ЎЗИМГА ЎЗИМ ИШ БЕРАМАН

Мен хусусий корхонанинг мулкдори ва айни вақтда раҳбариман. Мени хусусий корхона билан унинг раҳбари сифатида менинг ўртамда вужудга келадиган меҳнат муносабатларининг хусусияти қизиқтиради.

2003 йил 11 декабрдаги «Хусусий корхона тўғрисида» 558-II-сон Қонуннинг 18-моддасига мувофиқ хусусий корхона (иш берувчи) ва хусусий корхонанинг ходими ўртасидаги ўзаро муносабатлар меҳнат тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ меҳнат шартномаси (контракт) билан тартибга солинади. Шунга асосан биринчи савол туғилади:

Хусусий корхона (ва кимнинг номидан) мен билан унинг раҳбари сифатида меҳнат шартномаси тузиши керакми? Нима учун корхона номидан чиқувчи ва биргина шахс ҳисобланган раҳбар (мулкдор) ўзи билан ўзи меҳнат шартномасини тузиши керак?

Бироқ агар хусусий корхона мен билан меҳнат шартномасини тузиши шарт бўлса, табиийки, менга мажбурий тартибда иш ҳақи тайинланиши керак. «Хусусий корхона тўғрисида»ги Қонуннинг 19-моддасига кўра, хусусий корхона ўз ходимларига меҳнат ҳақи, мукофотлар ва компенсациялар тўлашнинг шакллари, тизими ҳамда миқдорини қонун ҳужжатларига мувофиқ мустақил белгилайди. Хусусий корхонада меҳнат шартномаси (контракт) бўйича ишлаётган шахсларнинг меҳнатига ҳақ тўлаш тарафларнинг келишувига кўра, бироқ қонун ҳужжатларида белгиланган энг кам иш ҳақидан кам бўлмаган миқдорда белгиланади.

Меҳнат кодексининг 16-моддаси ходимнинг асосий меҳнат ҳуқуқларини белгилайди. Улар:

меҳнат қилиш, эркин иш танлаш, ҳаққоний меҳнат шартлари асосида ишлаш; ўз меҳнати учун қонун ҳужжатларида белгиланган энг кам ойлик иш ҳақидан оз бўлмаган миқдорда ҳақ олиш.

Меҳнат кодексининг 156-моддасида айтилишича, меҳнатга ҳақ тўлашнинг якка шартларини ходим учун ноқулай томонга ўзгартиришга унинг розилигисиз йўл қўйилмайди.

Гап шундаки, меҳнат фаолиятим жараёнида корхонада фойда ҳосил бўлади, у барча солиқлар тўланганидан кейин мулкдорнинг тўлиқ тасарруфига қолади, яъни мен бир вақтда ўзимнинг меҳнат фаолиятимдан ҳам, шахсий мулккий қўйилмаларимдан ҳам даромад оламан! Шубҳасиз, мазкур ҳолда «меҳнат» ва «қўйилмалар» тушунчалари ўзаро боғланган, менинг меҳнатимсиз ҳамда мулккий қўйилмаларимсиз корхонам ва мен фойда олмайман.

Меҳнат учун ҳақ олиш ҳуқуқим «Хусусий корхона тўғрисида»ги Қонуннинг 24-моддасида қайд этилган: «Хусусий корхонанинг фойдаси солиқлар ва бошқа мажбурий тўловлар тўланганидан сўнг корхона мулкдорининг тасарруфига ўтади ҳамда унга солиқ солинмайди».

Юқорида келтирилган меъёрларни ўрганиб, мен иш ҳақидан бош тортишга тўла ҳақлиман деган хулоса чиқариш мумкин, чунки меҳнат фаолияти жараёнида корхона

– Фуқаролик кодекси 129-моддаси учинчи қисмининг маъносидан келиб чиқилганда, хусусий корхона мулкдори корхонанинг ўзи билан ўзига нисбатан хусусий корхонанинг раҳбари сифатида битим туза олмайди (тижорат вакиллиги ҳоллари бундан мустасно)*. Сиз саволларингиз меҳнатга оид ҳуқуқий муносабатлардан келиб чиқаётганлиги боис, тижорат вакиллиги бўлиши мумкин эмас. Шу сабабли хусусий корхона билан унинг раҳбари ўртасида меҳнат шартномасини тузиш Фуқаролик кодексининг кўрсатилган моддасига зид.

Бироқ «Хусусий корхона тўғрисида»ги Қонуннинг (2003 йил 11 декабрдаги 558-II-сон, бундан кейин – ХК тўғрисидаги Қонун) 14-моддасига кўра мулкдор ўз хусусий корхонасининг раҳбаридир, шу сабабли меҳнат муносабатлари мазкур ҳолда бошқа ҳужжат билан расмийлаштирилиши мумкин. Раҳбарнинг фаолияти, унинг ваколатлари ва бошқа масалалар, шу жумладан меҳнат масалалари тўғрисидаги тегишли

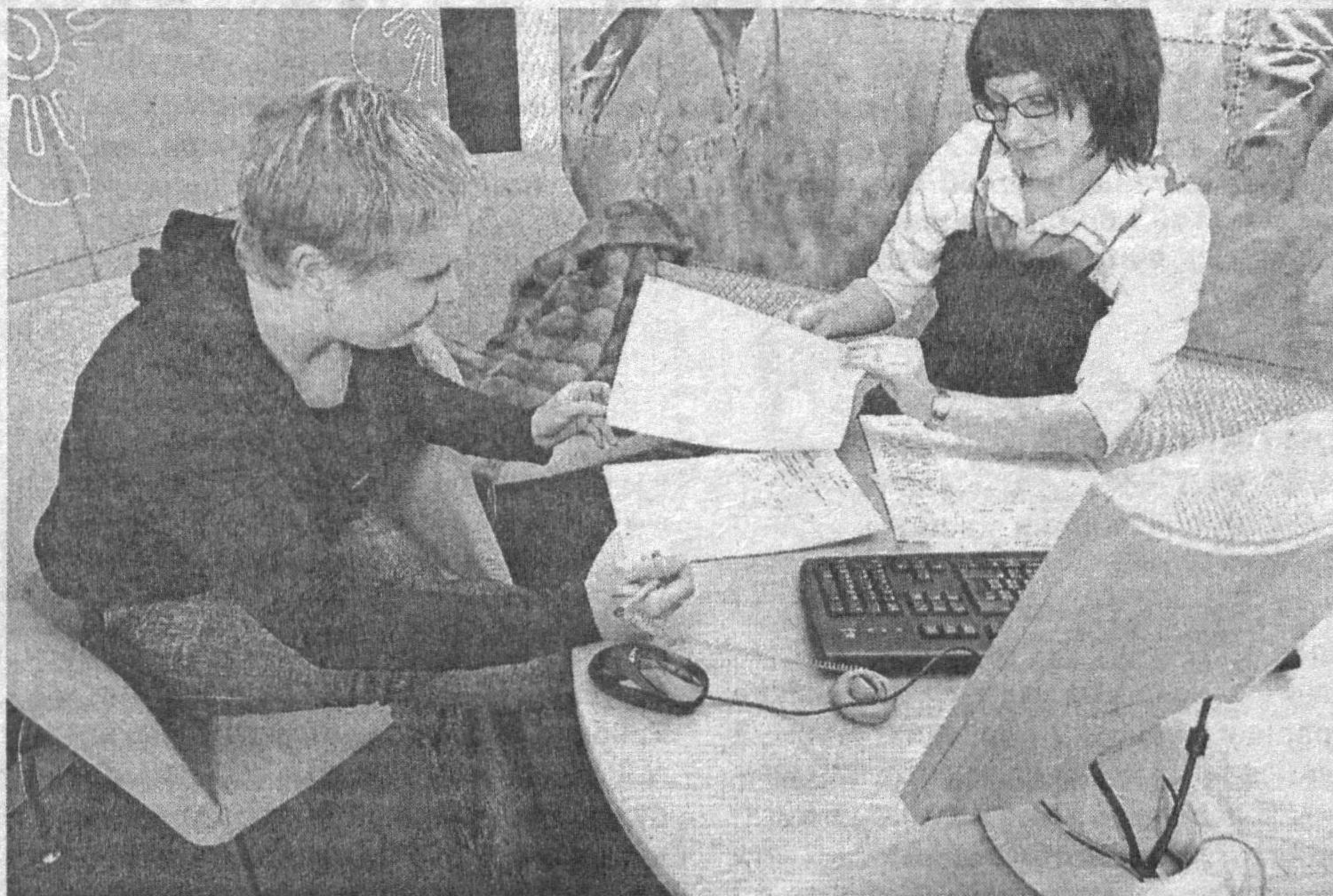
қоидалар, айтилиш, хусусий корхонанинг уставига назарда тутилиши мумкин. Гарчи Меҳнат кодекси 82-моддасининг қоидалари меҳнат шартномасининг бўлишини ҳам назарда тутса-да, бироқ ХК тўғрисида Қонуннинг 14-моддаси билан мулкдор раҳбар бўлиб ҳисобланиши меъёри мустаҳкамланган. «Норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тўғрисида»ги Қонун (2000 йил 14 декабрдаги 160-II-сон) 14-моддасининг тўртинчи қисмига кўра эса тенг юридик кучга эга бўлган норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар тафовут қилган тақдирда кейинроқ қабул қилинган ҳужжатнинг қоидалари амал қилади. Бинобарин, мазкур ҳолда ХК тўғрисидаги Қонун нормалари қўлланади.

ХК тўғрисидаги Қонун нормалари ва устав қоидаларига асосан хусусий корхона мулкдори (раҳбари) раҳбар лавозимига киришганлиги тўғрисида буйруқ чиқариши лозим, унга асосан раҳбарнинг меҳнат дафтарчасига тегишли ёзувлар қайд этилади.

Қонун ҳужжатлари ХК раҳбари-

ни ўзига иш ҳақи ёзишга мажбур қилмайди. Бироқ амалиётда хусусий корхоналарнинг кўпгина раҳбарлари ўзларига иш ҳақи белгилайдилар ва назорат қилувчи органларнинг эътирозлари бўлмаслиги учун ундан мажбурий тўловларни тўлайдилар. Қолган даромадни улар соф фойда кўринишида оладилар, унга, ХК тўғрисидаги Қонуннинг 24-моддасига кўра, солиқ солинмайди. Бунда иш ҳақини хусусий корхона фаолиятдан олинган мулккий даромад билан (мулккий даромадингиз айни иш ҳақи эканлиги тўғрисидаги қоидаларни киритган ҳолда) **чалкаштирмаслик керак**. Даромадларнинг ушбу икки тури чалкаштирилган тақдирда ўзингиз олган барча суммадан жисмоний шахслардан олинадиган даромад солиғи ва ёлланма ходимларнинг иш ҳақидан амалга ошириладиган мажбурий ижтимоий тўловлар тўлашингизга тўғри келади.

Бошқа қизиқарли саволга жавоб – ўз меҳнатига ҳақнинг энг кўп ёки энг кам миқдорини белгилаш масаласи хусусий корхона мулкдори

фойдаси сифатида даромад оламан. Тегишинча, менга иш ҳақи ҳам тўлашларига ҳожат йўқ.

Шу тариқа иккинчи савол юзага келади:

Кўрсатилган моддаларнинг қоидалари ва асосларини ҳисобга олиб, агар корхонанинг соф фойдасини иш ҳақидан алоҳида олсам ва бу ҳол менинг моддий аҳволимни ёмонлаштирмаса, зеро меҳнат учун ҳақ суммаси соф фойда суммасига қўшилади ва мен уни эркин ҳолда тасарруф қила оламан, иш ҳақидан воз кеча оламанми?

Ва, ниҳоят, сўнгги савол:

Агар мулкдор тимсолида хусусий корхона корхона раҳбари (мулкдори) билан меҳнат шартномаси тузиши ва бунда унга штат жадвалига кўра иш ҳақи тўлаши шарт бўлса, у меҳнат шартномасида соф фойда кўринишида, бироқ белгиланган энг кам иш ҳақидан кам бўлмаган миқдорда раҳбарга иш ҳақи белгилаши мумкинми?

Бунда у жисмоний шахсларнинг даромадига доир барча тегишли солиқларни тўлаши шартми?

Сизлардан Ўзбекистон Республикасининг қонун ҳужжатларига таянган ҳолда батафсил жавоб олишга умид қиламан.

Хусусий корхона раҳбари (мулкдори).

(раҳбари)нинг ўзига боғлиқ. У ўзига ЭКИХнинг бир бараварига** тенг миқдорда ёки, айтилиш, 50-100 млн сўм миқдорида иш ҳақи белгилашга ҳақли, шундан келиб чиқиб корхона ва у мажбурий солиқлар ҳамда ижтимоий тўловларни тўлаши шарт.

Бунда шуни ҳам ёдда тутиш лозимки, хусусий корхонанинг раҳбари пенсияга чиқаётганида пенсия тўловларининг ҳажми уларнинг миқдорида боғлиқ бўлади.

Артём ОТСТАВНОВ,
«Норма» МЧЖ
эксперт-юристи.

Хорижий тажриба

ТЎРАЧИЛИККА ... ИНТЕРНЕТ ЙЎЛ ҚЎЙМАЙДИ

Россия ҳукумати ижро этувчи ҳокимият федерал органлари давлат хизматларини электрон ифодада беришга ўтиши режасини тасдиқлади. Бу режа 74 турдаги давлат хизматига тааллуқли бўлиб, уларнинг орасида солиқ декларацияларини қабул қилиш, якка тартибдаги тадбиркорларни давлат рўйхатидан ўтказиш, Юридик шахсларнинг ягона давлат реестрини юритиш, товарларни божхона расмийлаштирувидан ўтказиш, ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги хабарларни қабул қилиш ва рўйхатга олиш хизматлари ҳам бор.

Электрон ўзанга ўтишни 2010-2015 йилларда бир неча босқичда амалга ошириш режалаштирилмоқда. Жумладан солиқ ҳисобига қўйиш хизматлари, шунингдек солиқлар ва йиғимлар тўлаш бўйича декларацияларни рақамли ифодада қабул қилиш хизматлари тўла ҳажмда 2012 йил июнига бориб тақдим этиладиган бўлади. Автомобилларни рўйхатга олиш 2012 йил декабрига, ҳайдовчилик гувоҳномаси учун имтиҳон қабул қилиш ва бундай гувоҳномаларни бериш 2014 йил декабрига бориб электрон ифодада мужассам топадиган бўлади. Фуқаролар ўзларига бериладиган ижтимоий ёрдам ҳақидаги ахборотни 2013 йил декабрига бориб, пенсия белгилаш тўғрисидаги аризаларни қабул қилиш ва рўйхатга олиш билан боғлиқ ахборотларни эса 2015 йил декабрига бориб электрон ифодада олишлари мумкин. Электрон ифодада кўрсатиш мумкин бўлган хизматлар жумласига товарларни божхона расмийлаштирувидан ўтказиш, мол-мулк билан боғлиқ битимларни давлат рўйхатидан ўтказиш, спирт ишлаб чиқаришга ва Россияликларнинг чет элларда ишга жойлашувига лицензия бериш, ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги хабарларни қабул қилиш ва рўйхатга олиш, чет эллик фуқароларга вақтинча яшаш рухсатномаси бериш, паспортларни расмийлаштириш, бериш ва алмаштириш, сўров асо-

сида статистика ахбороти бериш ва шу сингарилар киради.

2015 йилга бориб яқунланадиган охириги, бешинчи босқичда давлат ва муниципал хизматлар ягона порталида хизматларни электрон ифодада олиш мумкин бўлади деб мўлжал қилинмоқда. Масъул ижрочилар орасида Молия, Адлия, Ички ишлар, Соғлиқни сақлаш ва ижтимоий ривожланиш, Иқтисодий ривожланиш, Табиат, Коммуникация ва алоқа, Ташқи ишлар, Таълим ва фан, Маданият вазириликлар, Меҳнат, Соғлиқни сақлаш назорати ва бошқа маҳкама ҳамда идоралар, Россия Пенсия жамғармаси, Федерал солиқ хизмати, Федерал божхона хизмати бор.

Экспертларнинг фикрича, бу барча идоралар олдида аниқ вазифалар қўйиш ва ижро мuddатларини аниқ белгилаб қўйишга асосланган тамомила янгича ёндашувдир. Электрон йўсинда хизмат кўрсатиш фуқароларнинггина эмас, балки кичик компаниялар ва якка тартибдаги тадбиркорларнинг ҳам пул ва вақт сарфхаражатларини қисқартиради, уларни тўрачилик билан мулоқотда бўлишдан халос этади. Бундан давлатга ҳам нафкатта. Негаки, идоралар таъминоти учун бюджетдан ажратиладиган 100 миллионлаб рубль тежаб қилиниши мумкин.

Хорижий матбуот
материалларидан.

Реклама

Мақолалар электрон маълумотнома тизими материаллари асосида тайёрланди.

КОРХОНА ЮРИСТИ ИШ БЕРУВЧИГА ҚЎЛЛАНМА

Харид қилиш масалалари бўйича қуйидаги манзилга мурожаат қилинг.

Тошкент ш., М.Улуғбек тумани, Х.Олимжон майдони, 10а-уй. Тел.: (998 71) 237-07-78, тел./факс: (998 71) 237-45-29.
E-mail: info@norma.uz, web: www.norma.uz

ХОДИМНИНГ МОДДИЙ ЖАВОБГАРЛИГИ

Иш берувчилар ўзларига моддий зарар етказилишидан хавфсизланишга ҳаракат қилиб, кўпинча ходимлардан тўлиқ моддий жавобгарлик тўғрисида шартнома тузишни талаб қиладилар, бу уларга ходимга ишониб топширилган товар-моддий бойликларнинг (бундан кейин – ТМБ) бут сақланиши хусусида муайян ишонч беради. Бироқ ҳар доим ҳам бундай шартга рози бўлиш керакми?

ХОДИМНИНГ МОДДИЙ ЖАВОБГАРЛИГИ ВА УНИНГ МИҚДОРЛАРИ

Ходимнинг моддий жавобгарлигини қонун ҳужжатлари ходимнинг иш берувчига **бевосита етказилган ҳақиқий зарарни** қоплаш мажбурияти сифатида белгилайди. Бевосита етказилган ҳақиқий зарар деганда иш берувчининг **мавжуд** мол-мулки (шу жумладан иш берувчи учинчи шахслардан ижарага олган мол-мулк) амалда камайганлиги ёки ёмон ҳолатга келганлиги, шунингдек иш берувчининг ортиқча тўловлар қилиш зарурати тушунилади. Ходим иш берувчига бевосита етказилган ҳақиқий зарар учун ҳам, иш берувчи бошқа шахсларга етказилган зарарни тўлаши натижасида келиб чиққан зарар учун ҳам моддий жавобгар бўлади (*Меҳнат кодекси (МК)нинг 198-моддаси*). Бой берилган наф ходимдан ундирилмайди.

Умумий қоидаларга кўра иш берувчи олдида ходим етказилган зарар учун ўзининг ўртача ойлик иш ҳақи миқдори доирасида моддий жавобгар бўлади (*МКнинг 201-моддаси*). Бу ходимнинг моддий жавобгарлиги чегарасидир. Бироқ у тўлиқ моддий жавобгарликка тортилиши мумкин ва иш берувчига етказилган зарарни тўлиқ ҳақда қоплаш шарт бўлган ҳоллар мавжуд.

Меҳнат тўғрисидаги қонун ҳужжатларида бундай ҳолларнинг қуйидаги рўйхати назарда тутилган:

- 1) махсус ёзма шартнома асосида ходимга ишониб топширилган қимматликларнинг сақланишини таъминламаганлик;
- 2) бир галлик ҳужжат асосида олинган қимматликларнинг сақланишини таъминламаганлик;
- 3) қасддан зарар етказиш;
- 4) алкоғолли ичимликдан, гиёҳвандлик ёки токсик модда таъсиридан мастлик ҳолатида зарар етказиш;
- 5) ходимнинг суд ҳукми билан аниқланган жиноий ҳаракатлари натижасида зарар етказиш;

6) тижорат сирларини ошкор этиш;
7) қонунларда, шунингдек республика ҳукуматининг қарорларида назарда тутилган бошқа ҳоллар.

Ўн саккиз ёшга тўлмаган ходимлар фақат қасддан етказилган зарар учун, алкоғолли ичимликдан, гиёҳвандлик ёки токсик модда таъсиридан мастлик ҳолатида ёки жиноят содир этиш натижасида етказилган зарар учун тўлиқ моддий жавобгар бўладилар (*МКнинг 202-моддаси*). Бошқа асосларга кўра уларни тўлиқ моддий жавобгарликка тортиш тўғри бўлмайди.

Тўлиқ жавобгарлик шартномаси

Тўлиқ моддий жавобгарлик тўғрисидаги шартнома бевосита пул ёки товар қимматликлари билан муомала қиладиган ходимлар билангина тузилиши мумкин. Амалиётда корхонанинг деярли барча ходимлари бундай ҳужжатни имзолашга мажбур этиладиган ҳоллар учрайди. Бироқ шуни ҳисобга олиш лозимки, **пул ёки товар қимматликлари билан муомала қилиш хизмат вазифасига кирмайдиган ходим билан тўлиқ моддий жавобгарлик ҳақида тузилган шартнома ҳақиқий эмас деб ҳисобланади** (*МК 203-моддасининг биринчи қисми*).

МИСОЛ. Амалиётда кўпинча бухгалтер, ўзининг вазифаларидан ташқари, кассирнинг мажбуриятларини ҳам бажаради. Бунда лавозимларни бирга олиб бориш расман қайд этирилмайди ва қўшимча вазифаларни бажарганлик учун ҳақ тўланмайди. Бироқ у билан тўлиқ моддий жавобгарлик тўғрисида шартнома тузилади. Аммо бирор воқеа (кассадан пул маблағлари йўқолиши, камомад ва бошқалар) юз берган тақдирда бундай бухгалтерни тўлиқ моддий жавобгарликка тортиб бўлмайди, чунки, юқорида кўрсатилган меъёрга кўра, у кассирнинг мажбуриятларини тегишли расмийлаштирилмасиз бажарётганлиги сабабли тўлиқ моддий жавобгарлик тўғрисидаги шартнома ҳақиқий эмас деб топилмайди.

Агар бухгалтер кассирнинг вазифаларини бажаришга ва касса учун жавобгар бўлишга рози бўлса, лавозимларни қўшиб олиб боришни расмийлаштириш ва, тегишинча, кассир вазифалари бажарилишига ҳақ тўлаш ҳамда кассирнинг тўлиқ моддий жавобгарлиги тўғрисида шартнома тузиш керак бўлади. Бироқ шуни билиш лозимки, Юридик шахслар томонидан касса операцияларини юритиш қоидалари (*МБ томонидан тасдиқланган, АВ томонидан 1998 йил 17 декабрда 565-сон билан рўйхатдан ўтказилган*) 35-бандининг иккинчи хат-бошисига мувофиқ, бухгалтерлар ва **касса ҳужжатларига (кирим ва чиқим касса ордерлари, улар ўрнини босадиган ҳужжатлар ва бошқалар) имзо чекиш ҳуқуқидан фойдаланувчи** бошқа ходимлар **кассирлик мажбуриятларини бажариши мумкин эмас**.

Иш берувчи тўлиқ шахсий моддий жавобгарлик тўғрисида ёзма шартномалар тузиши мумкин бўлган ходимлар томонидан ўриндошлик йўли билан олиб бориладиган ёки бажариладиган лавозимлар ва ишларнинг рўйхати (*бундан кейин – Рўйхат*) жамоа шартномаси ёхуд иш берувчи билан ходимларнинг касаба уюшмаси қўмитаси (бошқа вакиллик органи) ўртасидаги битим билан белгиланиши керак. Шунга эътибор қаратиш лозимки, агар номзод даъво қилаётган иш (лавозим) тўлиқ моддий жавобгарлик тўғрисида шартнома тузишни талаб қилса, ходим эса уни тузишдан бош тортса, иш берувчи уни ишга қабул қилишни **рад этиш ҳуқуқига эгадир** (*МК 203-моддасининг тўртинчи қисми*).

Агар тўлиқ моддий жавобгарлик тўғрисидаги шартномани имзолаш таклифи иш жараёнида келиб тушган бўлсачи? Мазкур ҳолда у юридик жиҳатдан асосланганлигига, ёки, бошқача айтганда, иш берувчига бундай шартномани тузишни талаб қилишга имкон берадиган қонуннинг барча меъёрларига риоя қилинганлигига ишонч ҳосил қилиш зарур. Бунинг учун, ходимнинг лавозими албатта жамоа шартномасида назарда тутилган Рўйхатга киритилиши ёки мазкур масала бўйича иш берувчи билан ходимларнинг касаба уюшмаси (бошқа вакиллик органи) ўртасида келишув бўлиши керак (*МК 203-моддасининг учинчи қисми*). Ходим учун бу меҳнат шартларини ўзгартиришни билдира-

ди, бу ҳақда иш берувчи уни 2 ой олдин хабардор қилиши ёки огоҳлантириш вақтини ходим билан келишилган пул суммаси билан компенсациялаши шарт.

Юқорида кўрсатилган муддат ўтганидан кейин иш берувчи, Фуқаролик кодексининг 354-моддасига ва Меҳнат кодекси 72-моддасининг биринчи қисмига амал қилиб, тўлиқ моддий жавобгарлик тўғрисида шартнома тузишни талаб қилиши мумкин. Ходимнинг рад жавоби иш берувчининг қонуний фармойишини бажармаслик деб ҳисобланади, бунинг учун МК 100-моддаси иккинчи қисмининг 3 ёки 4-банди бўйича – меҳнат интизомини мунтазам ёки бир қарра қўпол бузганлик учун, ҳолатларга боғлиқ ҳолда – меҳнат шартномасини бекор қилиш кўринишида интизомий жазо белгиланиши мумкин. Бунда МК 100-моддаси иккинчи қисмининг 4-бандини қўллаш учун бир қарра қўпол бузиш сифатида иш берувчининг қонуний фармойишини бажармаслик ички меҳнат тартиби қоидаларида, корхона мулкдори билан раҳбари ўртасидаги меҳнат шартномасида ёки ходимларнинг айрим тоифаларига нисбатан интизом тўғрисидаги низомлар ва уставларда акс эттирилиши керак.

Тўлиқ моддий жавобгарлик тўғрисидаги шартномани тузаётганда унда кўрсатилган тузиш санасига эътибор қаратинг – у жорий сана бўлиши керак. Бундай ҳужжатга аввалги сана билан имзо чексангиз, қилмаган айбингиз учун жавобгарликка тортилиш хатарига дучор бўласиз. Шунингдек лавозим мажбуриятларингиз билан мўлжалланаётган тўлиқ моддий жавобгарлик предметини диққат билан солиштиринг – у ходимнинг лавозим мажбуриятлари доирасида бўлиши керак, ундан ортиқ эмас. Бу ҳолат шартномада аниқ ва равшан ифодаланиши керак.

ЖАВОБГАРЛИКНИНГ БОШЛАНИШИ

Ҳар доим ҳам зарар етказиш албатта ходимнинг моддий жавобгарлигига олиб келавермайди. Агар зарар раҳбарнинг ёзма фармойишида баён этилган аниқ кўрсатмаларни бажариш натижасида етказилган бўлса, ходим жавобгарликдан озод қилинади. Агар зарар энгиб бўлмайдиган куч, нормал ҳўжалик хатари, ғоятда муҳим зарурат ёки зарур муҳофаа оқибатида вужудга келган бўлса, жавобгарлик ҳам истисно этилади (*МКнинг 199-моддаси*). Жавобгарликдан озод этилиши учун кўрсатилган шартнома тузилган ходим ўз

Хорижий тажриба

Россиянинг минтақаларидаги компаниялар ўртасида иш берувчининг ишонч сертификати катта обрў-эътибор қозонди. Бу сертификат Меҳнат ва бандлик федерал хизмати розилиги билан олинади.

Агар у ёки бу ташкилот назорат қилувчи органларни ўзининг қонунга итоаткорлиги билан йил сайин таажжубга солиб келаятган бўлса, уни рағбатлантириш ана шу илғор ташкилотнинг жанговар руҳини кўтаришгагина хизмат қилмайди. Бу бизнесни ҳалол, виждонан юритишни оммалаштириш учун яхши сабаб ҳам бўлиб қолади.

Меҳнат ва бандлик федерал хизмати Ставрополь ўлкасида «Ходимларнинг меҳнатга оид ҳуқуқларини амалга ошириш борасида иш берувчиларнинг фаолиятини декларациялаш» лойиҳасини синаб кўрди.

Кейинги йилларда Россияда кичик ва ўрта бизнесни қўллаб-қувватлаш ва ривожлантиришга алоҳида эътибор берилмоқда. Федерал меҳнат хизмати ва давлат меҳнат инспекцияларида ҳам бундай корхоналарга кўмаклашишни ўйлаб қолдилар. Назорат қилувчи орган бунда текширувга камроқ жалб этиш билан уларга мададкор бўлиш ҳам мумкин деб топди. Айрим статистика маълумотлари таҳлили шуни кўрсатмоқдаки, мамлакатда кичик ва ўрта бизнеснинг кўпгина вакиллари меҳнатга оид муносабатларни етарлича маърифатли асосда йўлга қўйган бўлиб, кўпдан буён шу алфозда ишлаб келмоқдалар. Бундай ташкилотларда меҳнат хавфсизлиги яхши йўлга қўйилган. Иш ҳақи вақтида ва муносиб тўланмоқда, ишчан муҳит қарор топган.

Давлат меҳнат инспекцияси бундай корхоналарни ҳад-

дан ташқари васийлик қилиш ва текширишдан халос этишга қарор қилди. Моҳиятан олганда, уларни шерик деб ҳисоблаш мумкин, бот-бот тафтиш қилишга ҳоҳат ҳам йўқ. Қолаверса, бутунлай бошқача манзара яққол кўзга ташланувчи компаниялар оз эмас. Муаммоси йўқ корхонага яна бир бор ташриф буюргандан кўра эътиборни ўшаларга қаратган маъқул. Шу сабабли Давлат меҳнат инспекциясидагилар ўлка касаба уюшмалари ва иш берувчиларнинг жамоат ташкилотлари, Савдосаноат палатаси аъзолари билан маслаҳатлашиб, муносиб иш олиб бораётган корхоналарга ишонч сертификатлари бериш ва уларда меҳнат тўғрисидаги қонун ҳужжатларига қандай риоя этилаётганлигини беш йил мобайнида текширмасликка қарор қилди. Ҳар йили Ставрополь ўлкасида 130 мингга яқин корхонадан қарийб 6 мингта шундай текширув ўтказилади. Лойиҳа амал қилаётган бир ярим йил ичида минтақада кичик ва ўрта бизнеснинг 137 та корхонасига шундай сертификат топширилди. Фоиз маъносида бу айтарли кўзга ташланмайди. Лекин меҳнат тўғрисидаги қонун ҳужжатларининг барча кўрсатмаларига оғишмай риоя этаётган компаниягина бундай сертификатга лойиқ кўрилишининг ўзи мақтовга лойиқ.

Сертификат олиш истагидагилар сони ортиб бормоқда. Компания бунга сазовор бўлиш учун баъзи ҳисоботларни тақдим этмоғи керак. Энг аввало буюртма-декла-

СЕРТИФИКАТ

рация расмийлаштириб, унда раҳбарият меҳнат тўғрисидаги қонун ҳужжатларига қатъий риоя этиш масъулиятини ўз зиммасига олади. Декларация 17 банддан иборат. Уларда меҳнат шартномаларини қандай расмийлаштириш кераклиги, меҳнат дафтарчаларини қай йўсинда юритиш жоизлиги, иш ҳақи билан боғлиқ ички ҳужжатларни қандай қилиб тўғри ва бехато белгилаш лозимлиги ҳамда иш берувчига тааллуқли бошқа қатор талаблар бор. Унда компания декларациянинг барча бандларига риоя этаётганлиги албатта кўрсатилади.

Ҳуқуқий масалалар бўйича давлат инспектори ва меҳнат муҳофазаси бўйича инспектор юқорида айтилган талабнома олинганидан кейин корхонага бориб тегишли текширув ўтказиши. Агар текширув компания учун муваффақиятли тугаса, ишонч сертификати бериш тўғрисида буйруқ чиқарилади ва корхона тўғрисидаги маълумотлар шундай сертификат олганлар реестрига киритилади.

Кадрларга оид ҳисоботларни тайёрлаш билан бухгалтерия ҳам, кадрлар билан ишлаш хизмати ҳам, меҳнат муҳофазаси хизмати ҳам, шунингдек муҳандислик хизмати ва агар бўлса, касаба уюшмаси ташкилоти ҳам шугулланади. Хусусан, бухгалтерия одамлар меҳнатига, меҳнат баътили, касаллик, варақаси, мукофотлар, тунги смена ва тайрам кунларидаги иш учун ҳақ қандай тўланаётганлиги, ўриндошлик йўли билан ишлаётган ходимлар қандай расмийлаштирилганлиги,

айбининг йўқлигини исботлаши керак (МК 203-моддасининг олтинчи қисми).

Иш берувчи етказилган зарарни баҳолаши ва ғайрихуқуқий ҳаракат билан етказилган моддий зарар ўртасида сабаб-оқибат алоқасининг мавжудлигини исботлаши керак. У ғайрихуқуқий ҳаракат (ҳаракатсизлик) содир этишда ходимнинг айби мавжудлигини ҳам исботлаши лозим. Уларни белгилаш учун текширув ўтказилиши зарур. Шунингдек иш берувчи ходимдан ёзма тушунтириш олиши, рад этилган тақдирда эса тегишли далолатнома тузиши шарт (МКнинг 204-моддаси).

Иш берувчи зарар етказилган чоғдаги аниқ ҳолатларни ҳисобга олиб, айбдор ходимдан зарарни ундиришдан қисман ёки тўлиқ воз кечишга ҳақли. Давлат мулки шаклидаги корхоналарда ана шундай қарор, агар у жамоа шартномасида назарда тутилган бўлса, қабул қилиниши мумкин. Бундай ҳолда етказилган зарар корхона фойдаси ҳисобидан қопланади (МКнинг 200-моддаси).

Ходим етказилган зарарни ихтиёрий равишда тўлиқ ёки қисман тўлашга ҳақли. У билан иш берувчи ўртасидаги келишувга кўра тўловни бўлиб-бўлиб тўлашга йўл қўйилади. Иш берувчининг розилиги билан ходим унга етказилган зарарни қоплаш учун тенг қимматли мол-мулк бериши ёки шикастланган мол-мулкни тузатиши мумкин. Агар зарарни ихтиёрий равишда тўлаш тўғрисида ёзма мажбурият берган ходим меҳнат муносабатларини тугатган ва зарарни узишдан бўйин товлаб юрган бўлса, қарз, нотариал органларнинг ижро ёзувлари асосида ундирилади. Шуни эътиборда тутиш лозимки, ходимнинг ўртача ойлик иш ҳақидан

ошадиган зарар суммасини ундириш, унинг ихтиёрий равишда тўлашга розилиги бор-йўқлигидан қатъи назар, фақат суд тартибиди амалга оширилиши мумкин (МКнинг 207-моддаси).

Зарарни ундириш муддатларини ҳам ёдда тутиш лозим. Иш берувчининг ўзи буни зарар аниқланган пайтдан бошлаб бир ой мобайнида, бироқ қилмиш содир этилган кундан бошлаб 6 ойдан кечиктирмай, тафтиш натижалари бўйича эса зарар етказилган вақтдан бошлаб 2 йилдан кечиктирмай амалга оширилиши мумкин (МКнинг 182-моддаси). Бир ой ўтганидан кейин ундирув фақат суд орқали ва иш берувчи томонидан етказилган зарар аниқланган кундан бошлаб фақат бир йил мобайнида амалга оширилиши мумкин (МКнинг 270-моддаси).

Агар тўлиқ моддий жавобгарликка тортилган ходимдан зарар унинг иш ҳақидан ушлаб қолинса, ундан ушланмаларнинг умумий миқдори ходимга тегишли меҳнат ҳақининг 50 фоизидан ошиши мумкин эмаслигини эътиборда тутиш лозим (МКнинг 164-моддаси). Бироқ ходимнинг иш ҳақидан ушланмалар иш берувчига зарар тўлиқ қопланганига қадар амалга оширилади.

Иш берувчининг зарарни ундириш тўғрисидаги қарори устидан ходим судда низолашиши мумкин, суд айбнинг даражаси ва шакли, аниқ ҳолатлар ва ходимнинг моддий аҳолини ҳисобга олган ҳолда қоплаш миқдорини камайтириши мумкин. Бунда зарар миқдорини, агар у ғаразли мақсадда содир этилган жиноят билан етказилган бўлса, пасайтиришга йўл қўйилмайди.

Абдурахмон БАХТИЕВ,
«Норма» МЧЖ юристи.

КАДРЛАР БИЛАН ИШЛАШ МАСАЛАСИДА

Шундай савол бермоқчиман: корхонада кадрлар билан ишлайдиган алоҳида штат бирлиги бўлиши шартми? Ёки кадрлар масаласини бошқа мутахассис ўриндошлик бўйича олиб бориши мумкинми?

Г.Мирзаева.

— Кадрлар масалалари бўйича ходимнинг алоҳида штат бирлигига эга бўлиш шарт эмас. Меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлардан бирортаси, шу жумладан Меҳнат кодекси ҳам, иш берувчининг зиммасига бундай мажбуриятни юкламайди. Ташкилот раҳбари ташкилотда вужудга келадиган ҳужжатлар фонди учун шахсан жавобгардир. Айни унинг ўзи алоҳида штат бирлиги кераклиги ёки кадрлар билан шуғулланиш вазифасини, амалиётда кўпинча бўлганидек, ўриндошлик бўйича ходим, масалан, бухгалтер бажариши мумкинлигини ҳал қилиши лозим.

Бироқ кадрлар хизмати ходимнинг штат бирлиги бўлган ва ушбу лавозимни билимдон мутахассис эгаллаган корхона раҳбарининг меҳнат тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бажариш билан боғлиқ муаммолар вужудга келмаслигидан кўнгли тўқ бўлади. Профессионал маълумот ва иш тажрибасига эга бўлган кадрлар билан ишловчи ходим ўзининг бевосита вазифалари билан шуғулланиб, Меҳнат кодекси, Меҳнат дафтарчаларини юритиш тартиби тўғрисида йўриқнома (МВ ва ИТВ томонидан тасдиқланган, АВ томонидан 1998 йил 29 январда 402-сон билан рўйхатдан ўтказилган) ва меҳнат муносабатларини тартибга соладиган бошқа меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларга мувофиқ кадрларга доир иш юритишни таъминлай олади (шахсий таркиб бўйича буйруқларни расмийлаштиради, ходимларнинг меҳнат дафтарчаларини тўлдиради ва ҳоказо). Кадрлар билан алоқадор ишни ўриндошлик бўйича бажарувчи ходим (одатда кадрлар билан ишлашда у профессионал бўлмайди) ҳар доим ҳам ҳар бир ҳужжатнинг мазмун қисмини тўғри баён этиб, уни амалда меъёрий ҳужжатларга мувофиқ расмийлаштира,

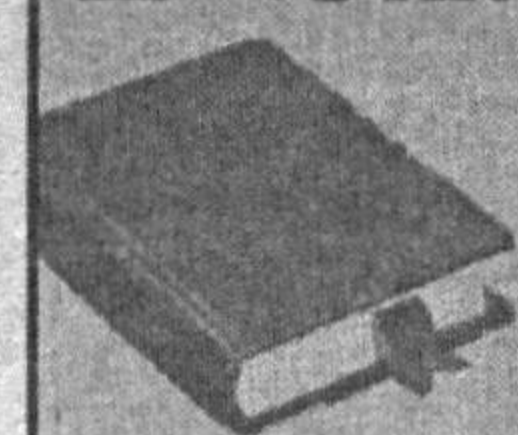
яъни ҳужжатга юридик куч бера олмайди. Айни ҳужжатларни тайёрлаш чоғида йўл қўйиладиган хатолар: уларда айрим реквизитларнинг йўқлиги, уларни нотўғри ёки вақтини ўтказиб расмийлаштириш (масалан, меҳнат дафтарчасини тўлдириш пайтида меҳнат шартномасини бекор қилиш сабабларини кўрсатиш Меҳнат дафтарчаларини юритиш тартиби тўғрисида йўриқноманинг 2.20-бандини бузиш ҳисобланади ёки ходим билан ёзма меҳнат шартномасининг тузмаслик Меҳнат кодекси 74-моддасининг биринчи қисмини бузади) меҳнат дафтарчаси соҳиби учун, масалан, пенсия олиш учун ҳужжатларни расмийлаштиришда унинг меҳнат стажига шу йилларни киритмаслик кўринишида муаммолар туғдириши мумкин. Бу каби ҳуқуқбузарликлар ноҳуш оқибатларга ва корхона раҳбарлари ёки кадрлар масалалари билан шуғулланадиган бошқа мансабдор шахсларга нисбатан маъмурий жавобгарлик чораларини кўришга, гоҳида эса ходим судга мурожаат қилган тақдирда суд низоида ютқизишга ҳам олиб келади.

Елена ЕРМОХИНА,
«Норма» МЧЖ эксперт-юристи.

Реклама

Мақолалар электрон маълумотнома тизими материаллари асосида тайёрланди.

ИШ БЕРУВЧИГА ҚЎЛЛАНМА

Харид қилиш масалалари бўйича куйидаги манзилга мурожаат қилинг:
Тошкент ш., М.Улугбек тумани, Х.Олимжон майдони, 10а-уй.
Тел.: (998 71) 237-07-78, тел./факс:(998 71) 237-45-29.
E-mail: info@norma.uz, web:www.norma.uz

ДЕГАНИ ЁРЛИҚ ЭМАС

тўланаётган иш ҳақи эгаллаб турган лавозимга ва ички тартибга қанчалик мувофиқ эканлиги ва шу сингари масалаларни тайёрлайди. Бухгалтерия компания ишонч сертификати бўлишидан манфаатдор. Зотан бундай текширувдан ўтиш профессионал даражани оширади, бинобарин бухгалтерия ходимлари ўз ташкилотларини молиявий жиҳатдангина эмас, ҳуқуқий жиҳатдан ҳам яхши билиб оладилар. Сертификатга эга бўлиш бир томондан корхонада укувли, билимдон ва етук кадрлар ишлаётганлигидан ҳам далолат беради. Борди-ю, ички тартиб, ташкилотда ҳужжат айланиши рисоладагидек бўлса, қолган бизнес жараёнлари ҳам норма доирасида деяверинг.

Яна бир ижобий жиҳат шундаки, корхона назорат ва текширишдан холи бўлса, бухгалтерларда бошқа муҳим масалаларни ҳал этиш учун зарур фурсат ортади. Бир сафар меҳнат инспекцияси учун ҳисоботни тайёрлагач, улар беш йил мобайнида бундай текширув билан чалғимайдилар.

Меҳнат борасидаги текширув бухгалтерия ҳужжатларидан бошланади. Шундан кейин назоратчилар кадрлар билан ишлаш хизматида буйруқлар қандай расмийлаштирилаётгани, ходимлар ишга қандай қабул қилинаётганлиги, улар билан меҳнат шартномаси қай йўсинда бекор қилинаётганлиги ва шу сингари билан танишадилар. Бундан ташқари меҳнат муҳофазасига оид тадбирлар, шу жумладан шикастланиш ва касб касалликлари олдини олиш тадбирлари бажарилишини ўрганиб чиқади.

Бу текширувлар одатда солиқ текширувлари билан комплекс равишда ўтказилади, йўл-йўлакай ягона солиқ тўлови ва бошқа солиқлар тўғри тўланганлиги ҳам текширилади.

ди. Зеро иш ҳақи билан боғлиқ солиқларни тўлашда интизомга риоя этиш қонун итоаткорлиги меҳнат жабҳасида ҳам талаб даражасида эканлигидан далолат беради.

Лойиҳани амалга оширишда Ижтимоий сугурта фонди меҳнат инспекциясига ҳамкор бўлмоқда. Ишлаб чиқариш билан боғлиқ бахтсиз ҳодисалар учун шу фонддан ҳақ тўланади. Шу сабабли мазкур фонд Меҳнат ва бандлик хизмати сингари касб касалликлари ва ишлаб чиқаришда шикастланишлар камайтиришдан манфаатдор. Кўнгилсиз ҳодисалар қанча кам бўлса, ижтимоий сугурта фонди маблағлари шунча кам сарф қилинади, тежалган маблағларни эса бошқа ишларга, айтилиқ, ходимларни соғломлаштиришга йўналтириш мумкин. Кўриниб турибдики, Меҳнат кодекси талабларига риоя этишдан компанияларга ҳам, жамиятга ҳам, инспекцияларга ҳам, ижтимоий сугурта фондига ҳам наф қатта.

Эндиликда мазкур лойиҳани Киров, Ростов вилоятлари ва Россиянинг бошқа субъектларида татбиқ этишга жадал киришилмоқда. Мамлакатнинг бутун ҳудуди бўйлаб тегишли тавсиялар берилган. Ставрополь ўлкасида эса ҳатто бундай сертификат эгаларининг махсус клуби очилган.

100 дан ортиқ корхона шундай сертификатни қўлга киритгач, ана шу компаниялар раҳбарлари орасидан ташаббускор гуруҳ бирон жамият тузишни ва унда ишонч сертификатлари эгалари ўзаро доимий мулоқотда бўлишни таклиф қилди. Ташаббускор гуруҳ клуб уставининг лойиҳасини, алоҳида низом ишлаб чиқди, клуб раҳбарлари сайланди, кенгаши ташкил этилди. Клубнинг биринчи конференциясида 137 та корхонанинг ҳаммасидан вакиллар

иштирок этди. Унга «Ишонч» тадбиркорлар клуби» деган рамзий ном бердилар.

Умуман башариат тарихида яхши гап ва пўписа билан иш юритиш таомил бўлиб қолган. Булар ҳамиша рақобатлашиб келади. Кучлилар ва энг яхшиларнинг омма орасидан ажралиб чиқиб, ўзини кўрсата олишига ҳеч ким ҳеч қачон монелик қилмайди. Шу сабабли ҳам энг яхши одамлар ва корхоналар, маҳсулотларни ҳаммадан ҳам яхшироқ ишлаб чиқарувчилар рағбатлантирилмоғи лозим. Рақобатбардошлиги билан бошқалардан ажралиб турувчи илғорлар ва компаниялар албатта қўллаб-қувватланиши зарур. Ҳақ ижодкорлари ҳам, яхши маҳсулот ишлаб чиқарувчилар ҳам моддий ва маънавий рағбатлантирилиши, давлат муқофотлари билан тақдирланиши, меҳнатлари албатта қадрланиши керак.

Ставрополь ўлкасида айни шу йўлдан бориб, бизнес соҳасидаги муносиб тадбиркорлар рағбатлантирилмоқда ва қўллаб-қувватланмоқда. Айни бир вақтда ташаббускорларда корхоналар тўғри йўлдан тойиб, маҳсулот чиқаришда сифат оқсайдиган бўлса ва бошқа салбий ҳолатлар содир бўла бошласа, сертификат дарҳол чақириб олиниши ҳуқуқи ҳам бор.

Айтиш керакки, лойиҳада иштирок этаётган компанияларнинг директорлари ўз шаҳарлари ва туманларида анчагина машхур ва баобрў одамлардир. Масалан, шундай раҳбарлардан бири – ишонч сертификати эгаси Ставрополь ўлкаси Меҳнат Қахрамонидир. Сертификат эгаларидан яна бири ўз ходимлари учун бутун бир турар жой даҳаси барпо этди. Унда эндиликда асосан механизаторлар, комбайнчилар, ҳайдовчилар ўз оилалари билан яшамоқда. Корхона бенуқсон ишламоқда, натижада ходимлар яхши ҳақ олмоқда, илғорлар муқофот ва совғалар билан тақдирланмоқда. Хуллас, яхши лойиҳа ўзининг яхши самарасини бермоқда.

Хорижий матбуот материалларидан.

ТОВАРНИНГ «ВАТАНИ» ҲАҚИДА

Ўтган йилнинг ноябрида МДХ иштирокчиси бўлган давлатлар ҳукуматлари раҳбарлари кенгашининг мажлисида ҳукуматлараро Битим имзолашиб, унга кўра Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигида товарларнинг ишлаб чиқарилган мамлакатини аниқлаш қоидалари янги таҳрирда тасдиқланди. Ушбу ҳужжатнинг 4-моддасига кўра у депозитарий томонидан имзолаган тарафлар Битимнинг кучга кириши учун зарур ички давлат таомилларини бажарганлиги тўғрисида учинчи билдирувнома олинган санадан бошлаб 30 кун ўтгач кучга киради. Ички давлат таомилларини кечроқ бажарган тарафлар учун эса, у депозитарий томонидан тегишли ҳужжатлар олинган санадан бошлаб 30 кун ўтгач кучга киради.

Ҳозирги вақтда МДХда товарлар ишлаб чиқарилган мамлакатни аниқлаш уч ҳужжат: МДХ ҳукуматлари раҳбарлари кенгашининг 1993 йил 24 сентябрдаги Товарлар ишлаб чиқарилган мамлакатни аниқлаш қоидалари тўғрисида қарори, 1994 йил 15 апрелдаги Эркин савдо зонасини барпо этиш тўғрисида битим ва МДХ ҳукуматлари раҳбарлари кенгашининг 2000 йил 30 ноябрдаги Товарларнинг ишлаб чиқарилган мамлакатини аниқлаш қоидалари тўғрисида қарори билан тартибга солинади. Охириги ҳужжатнинг мақомини бир хилда талқин қилиб бўлмаслиги муносабати билан (МДХ иштирокчиси бўлган баъзи мамлакатларнинг қонунчилиги ушбу ҳужжатларга халқаро шартномалар сифатида қарамайди) Беларусь Республикаси Қоидаларнинг янги таҳририни ҳукуматлараро битим шаклида қабул қилишнинг мақсадга мувофиқлиги тўғрисида таклиф билдирди.

МАҚОМНИНГ ЎЗГАРУВЧАНЛИГИ

1999 йил 2 апрелдаги Баённома билан киритилган ўзгартиш ва қўшимчалар билан амал қилувчи Эркин савдо зонасини барпо этиш тўғрисида битим* (Москва, 1994 йил 15 апрель, бундан кейин – ЭСЗ тўғрисида битим) очиқ минтақавий битимларга киради ва МДХ иштирокчиси бўлган давлатларнинг эркин савдо зонаси ҳуқуқий режимини белгилайди. 3-модданинг 4-бандига кўра «товарлар ишлаб чиқарилган мамлакат... Битимнинг ажралмас қисми ҳисобланган Товарлар ишлаб чиқарилган мамлакатни аниқлаш қоидаларига (1-илова) мувофиқ белгиланади». Бироқ 1-илова сифатида расмийлаштирилган ҳужжат ҳали ҳам қабул қилинмади. Ушбу ҳолатни ҳисобга олиб, шунингдек Битимни имзолаш пайтида МДХ ҳукуматлари раҳбарлари кенгашининг 1993 йил 24 сентябрдаги қарори билан тасдиқланган Ишлаб чиқарилган мамлакатни аниқлашнинг ягона бирхиллаштирилган қоидалари амал қилганлигини эътиборга олиб, давлатлар уларнинг меъёрларига ЭСЗ тўғрисида битимнинг иштирокчи давлатлар ижро этиши шарт бўлган ажралмас қисми сифатида қарардилар. Ушбу қоида халқаро шартномаларни талқин қилишнинг умумэтироф қилган принципларига, Халқаро шартномалар ҳуқуқи тўғрисида Вена конвенцияси** (Вена, 1969 йил 23 май) 31-моддасининг қоидаларига асосланган. У 1993 йил 24 сентябрдаги Қоидалар меъёрларига айнан ўхшаш бўлган, товарлар ишлаб чиқарилган мамлакатни аниқлаш қоидаларининг меъёрларини ўз ичига олган ЭСЗ тўғрисида битим иштирокчиси бўлган давлатларнинг икки тарафлама битимлари билан ҳам тасдиқланади.

2000 йил 30 ноябрда МДХ ҳукуматлари раҳбарлари кенгашининг қарори билан Товарлар ишлаб чиқарилган мамлакатни аниқлаш қоидалари тасдиқланди, улар бошқа ҳуқуқий табиатга эгадир. Хусусан, унинг кучга кириши учун ички давлат таомилларини бажариш талаби мавжудлиги далили ушбу ҳужжатнинг шартномавий хусусиятга эгалигидан далолат беради.

Қарор чиқарилган санада ушбу Қоидалар Грузия, Қозоғистон ва Россия Федерацияси учун – имзолаган кундан бошлаб;

Озарбайжон, Арманистон, Беларусь, Қирғизистон, Молдова, Тожикистон, Украина учун – депонентланган пайдан бошлаб кучга кирди. Ўзбекистон ва Туркманистон мазкур Қарорга қўшилмадилар, шу боис Халқаро шартномалар ҳуқуқи тўғрисида Вена конвенциясининг 34-моддасига мувофиқ 2000 йил 30 ноябрдаги Ҳукуматлар раҳбарлари кенгашининг Қарори халқаро шартнома сифатида улар учун ҳуқуқ ва мажбуриятларни юзага келтирмайди, зеро улар унинг иштирокчилари ҳисобланмайдилар.

КЕЛИШУВ АСОСИДА

Барча иштирокчилар учун ягона Товарлар ишлаб чиқарилган мамлакатни аниқлаш қоидаларининг йўқлиги эркин савдо зонаси фаолиятининг самарали бўлишига, божхона хизматларининг ишига таъсир қилди, товарларнинг эркин савдо зонаси доирасида эркин ҳаракатланиши учун тўсиқлар яратди. Зеро асосий муаммо 2000 йил 30 ноябрдаги Қоидаларда назарда тутилган меъёрларни талқин қилишдаги, хусусан, уларни Ўзбекистондан

МАЪЛУМОТНОМА

Ташқи савдо фаолиятини давлат томонидан тартибга солиш механизмида товар ишлаб чиқарилишининг махсус жойи аниқ олиб кириш божхона божининг ставкасини танлашни белгилаши билан аниқланади. Товар ишлаб чиқарилган мамлакатга боғлиқ ҳолда ушбу ставкалар қуйидагича табақалаштирилади:

- а) базавий ставкалар – улар энг кўп қулайлик режими берилган давлатларда ишлаб чиқарилган товарларга солинади;
- б) преференциал ставкалар – ушбу ставкалар айрим мамлакатларга ёки мамлакатлар гуруҳларига бериладиган имтиёзли ставкаларнинг бир туридир;
- в) максимал ставкалар – улар бўйича қолган давлатларда ишлаб чиқарилган, шунингдек ишлаб чиқарилган мамлакатни номаълум бўлган товарларга доир божхона божлари ҳисоб-китоб қилинади.

МДХ мамлакатларига импорт қилинадиган товарларга татбиқ этишдаги зиддиятларга келиб тақалар эди. МДХ иқтисодий суди МДХ ҳукуматлари раҳбарлари кенгашининг 2000 йил 30 ноябрдаги Қарори билан тасдиқланган Товарлар ишлаб чиқарилган мамлакатни аниқлаш қоидалари қўлланилишини талқин этиш тўғрисида 01-1/5-05-сон қарор (Минск, 2006 йил 19 июнь) чиқарди. Унга кўра, биринчидан, МДХ ҳукуматлари раҳбарлари кенгашининг 2000 йил 30 ноябрдаги Қарори билан тасдиқланган Товарлар ишлаб чиқарилган мамлакатни аниқлаш қоидалари ЭСЗ тўғрисида битимнинг мазкур Қарорни имзолаган иштирокчи давлатлари ўртасидаги савдо муносабатларида қўлланади. ЭСЗ тўғрисида битимнинг ушбу Қоидалар ҳақидаги Қарорни имзоламаган иштирокчи давлатларининг муносабатларида 1993 йил 24 сентябрдаги Товарлар ишлаб чиқарилган мамлакатни аниқлаш қоидалари амал қилади.

Иккинчидан, 2000 йил 30 ноябрдаги Қарорни имзолаган давлатлар 1993 йил 24 сентябрдаги Товарлар ишлаб чиқарилган мамлакатни аниқлаш қоидалари амал қиладиган давлатлар билан икки тарафлама шартномаларда мазкур Қоидаларнинг исталганини ёки ЭСЗ тўғрисида битимнинг қоида ва мақсадларига зид бўлмаган бошқа қоидаларни қўллашни назарда тутишга ҳақлилар.

Шу тариқа, ҳозир Ҳамдўстлик маконида

икки халқаро ҳужжат: ЭСЗ тўғрисида битим ва Ҳукуматлар раҳбарлари кенгашининг 2000 йил 30 ноябрдаги Қарори амал қилмоқда. Иккала ҳужжатда Товарлар ишлаб чиқарилган мамлакатни аниқлаш қоидалари мавжуд, улар тегишли битимларнинг ажралмас қисми сифатида мажбурий кучга эгадир.

Шу билан бирга Ҳамдўстликнинг иқтисослаштирилган суд инстанцияси қуйидагича қарор чиқарди: эркин фаолият зонаси самарали фаолият юритиши учун 2000 йил 30 ноябрдаги Товарлар ишлаб чиқарилган мамлакатни аниқлаш қоидалари тўғрисидаги қарор иштирокчиси ҳисобланмаган, ЭСЗ тўғрисида битим иштирокчиси бўлган давлатларга мазкур Қарорга қўшилиш тавсия қилинсин.

ЯНГИ ТАҲРИРНИНГ ХУСУСИЯТЛАРИ

2009 йил 20 ноябрда МДХ ҳукуматлари раҳбарларининг кенгаши янги таҳрирда қабул қилган Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигида товарлар ишлаб чиқарилган мамлакатни аниқлаш қоидалари амалдаги Қоидаларнинг бандлари турлича талқин қилиниши оқибатида юзага келаётган баҳсли масалаларнинг миқдорини камайтиради.

Унинг янги таҳририда тушунчалар аппарати анча кенгайтирилган. Хусусан, ЭСЗ тўғрисида битим иштирокчиси бўлган давлатларда ишлаб чиқарилган материаллар етарлича ишлов бериш/қайта ишлаш мезонига мувофиқ ишлаб чиқарувчи мамлакатдан келиб чиққан материалларга тенглаштирилиши

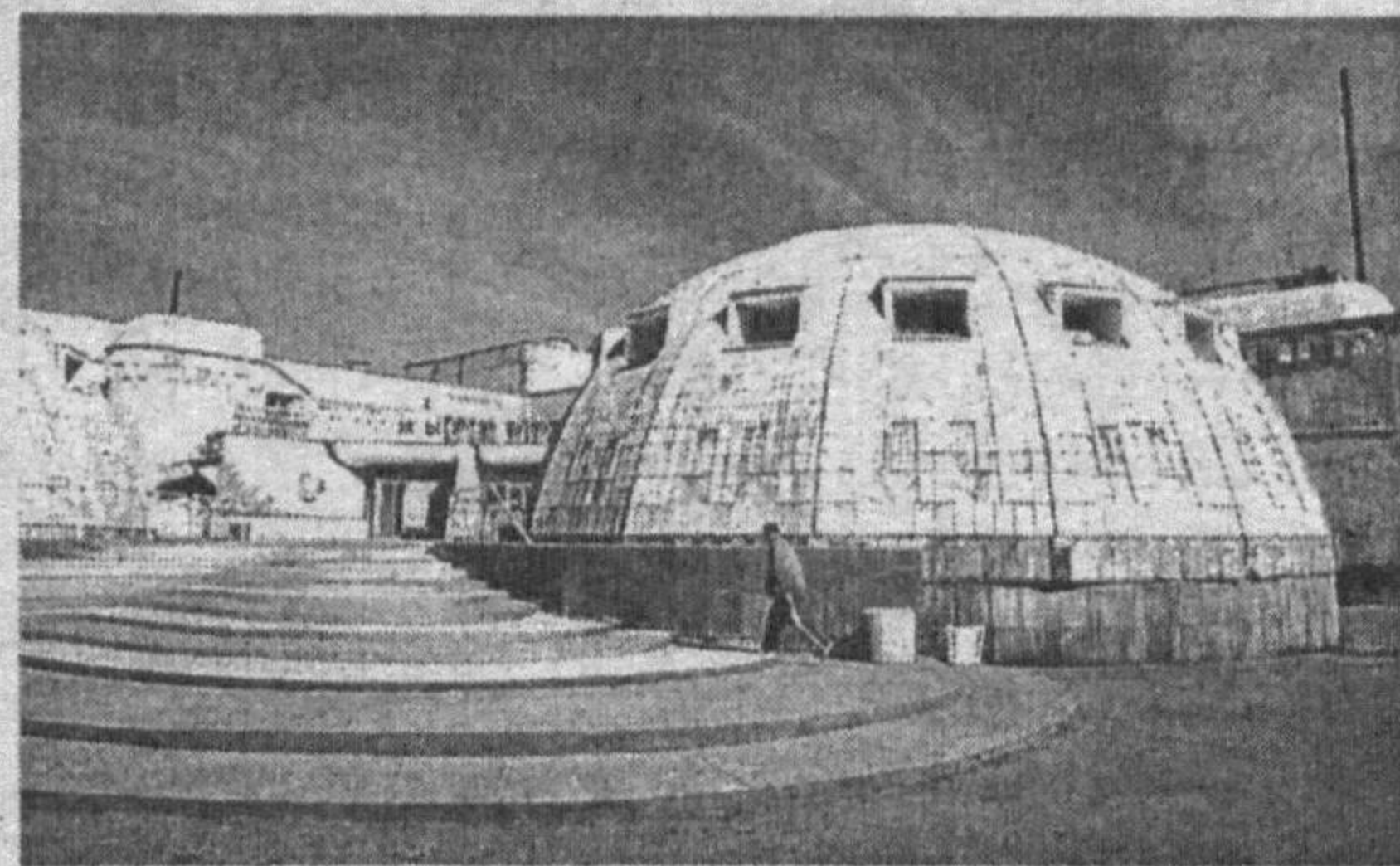
ЯҚИН ХОРИЖ ҚИРҒИЗИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

Миллий ва чет эл валютасини олиб кириш ҳамда олиб чиқишга чекловлар мавжуд эмас, бироқ барча пул ва қимматбаҳо буюмлар албатта декларацияланади. Декларация мамлакатдан чиқиб кетгунгача сақланиши керак.

Бож тўламасдан олиб кириш меъёрлари. 1 000 донагача сигарета ёки бир кг гача тамаки маҳсулотлари, 1,5 л гача алкоғолли ичимлик ва 2 л гача вино. Шунингдек шахсий фойдаланиш учун оқилонга миқдорда атир-упа, 5 минг АҚШ доллари ошмайдиган суммада бошқа товарларни олиб кириш мумкин. Божхона кўриги баъзан узок давом этади ва батафсил бўлади.

Тақиқ ва чеклашлар. Қирғизистонга наркотиклар ва кучли таъсир қилувчи дори-дармонларни (уларни қўллаш зарурлигини тасдиқлайдиган рецепт бўлмаса); қурол-яроғ ва ўқ-дорилар; ёнувчи ва портловчи моддалар; давлат тузумига қарши йўналтирилган босма маҳсулот ва видеоматериалларни; шунингдек маҳлакат санитария-ветеринария хизматининг тегишли рухсатномасиз хайвонлар, мева ва сабзавотларни олиб кириш тақиқланган.

Баъзи бир озиқ-овқат маҳсулотлари, минераллар

ва тоғ жинсларини (тегишли инстанцияларнинг рухсати зарур), олтин (декларацияланади) ва қимматбаҳо тошларни олиб чиқиб кетиш тақиқланган.

ОЛИС ХОРИЖ

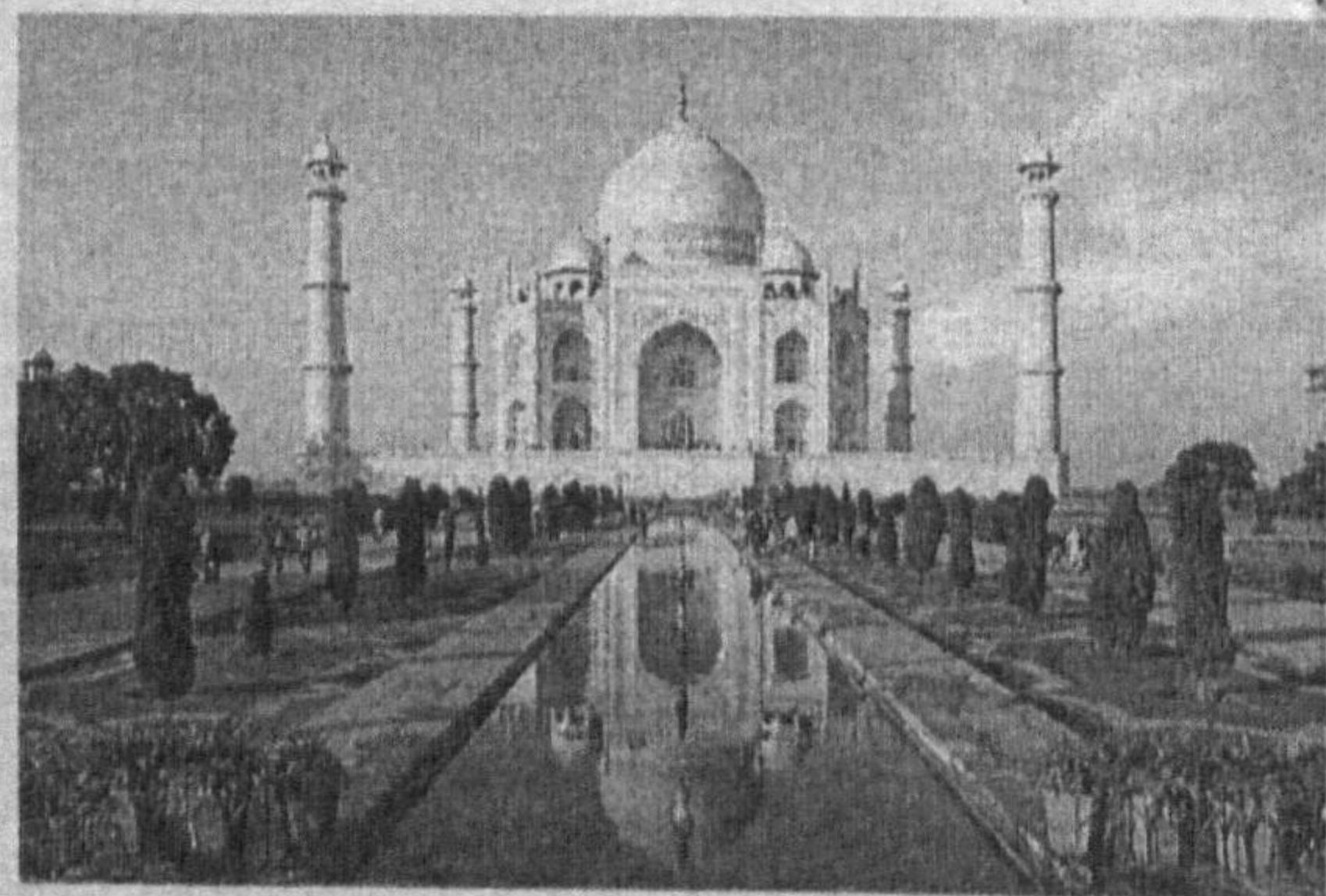
ҲИНДИСТОН

Валютани олиб кириш ва олиб чиқиш қоидалари. Чет эл валютасини олиб кириш ва илгари олиб қирғизганини олиб чиқиш чекланмаган, миллий валютада – тақиқланган. 10 минг АҚШ доллари ошадиган суммадаги нақд пуллар, шунингдек шахсий компьютер ва ноутбуклар албатта декларацияланиши шарт.

Бож тўламасдан олиб кириш меъёрлари. Чет эллик фуқаролар кириб келганда улар олиб келадиган қуйидаги товарларга бож солинмайди: сигареталар – 200 донагача ёки сигаралар – 50 донагача ёхуд тамаки – 250 г гача; спиртли ичимликлар – 0,95 л гача; тақинчоқлар; озиқ-овқат маҳсулотлари; уй-рўзгор буюмлари ва ашёлари – шахсий эҳтиёж доирасида.

Чеклашлар. Фотоаппаратлар, чолғу асбоблари, маиший аудио- ва видеотехника, ёзув машиналари ва спорт анжомлари ҳар бир нўмда бир предметдан кўп бўлмаган миқдорда, сувенирлар эса 500 рупийдан* кўп бўлмаган суммада олиб кирилади.

Олиб чиқиб кетиш тақиқланган товарлар то-

ифасига йўлбарслар, ёввойи хайвонларнинг терилари, кушларнинг патлари, ноёб рептилияларнинг териси ва ушбу теридан ясалган буюмлар; қиймати 2 000 рупийдан ошадиган заргарлик буюмлари, олтин ва кумуш ёмбилар; осори атиқалар ва қадимги буюмлар (ёши 100 йилдан ошадиган) киради.

*1 рупий ≈ 2,123 АҚШ доллари.

*Ўзбекистон Республикаси учун 1994 йил 30 декабрда кучга кирди.

**Ўзбекистон Республикаси учун 1995 йил 11 августда кучга кирди.

ТОР

ЭНГ ЯХШИСИНИ ТОП!

«Норма маслахатчи» N 11 (244) 2010 йил 15 март

ЖБИЗ
ЗАВОД ЖЕЛЕЗОБЕТОННЫХ ИЗДЕЛИЙ

Махсулот сертификатланган

тўсиқ плиталари
1 метрдан 12 метргача

080-10

ТЕМИРБЕТОН СИФАТ!

290-38-33 290-31-69 758-40-20

SANAY Co.Ltd

«SANAY» ҚК Хитой ва Италияда ишлаб чиқарилган юқори сифатли

КАФЕЛЬ

сотади, ўлчами 60x60, 45x45, 40x40

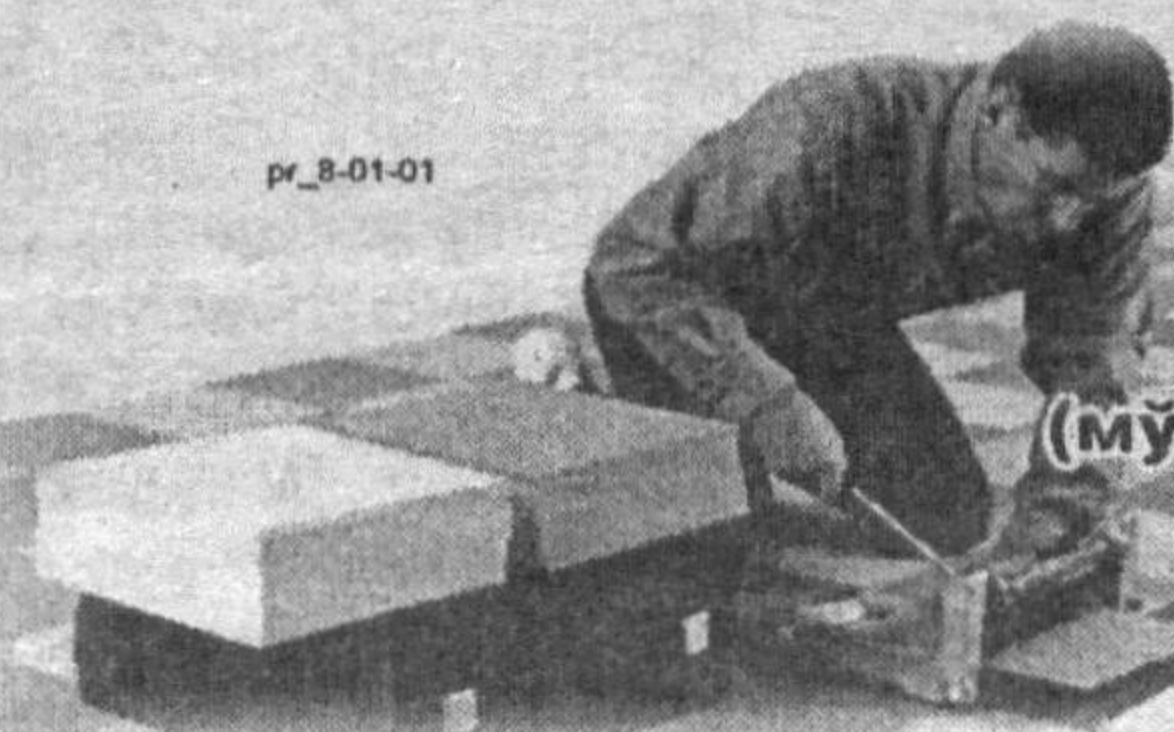
Буюртма бўйича Хитойдан ҳар қандай ускунани етказиб берамиз

Товар сертификатланган
Хизматлар лицензияланган

Тошкентдаги
омбордан сотилади

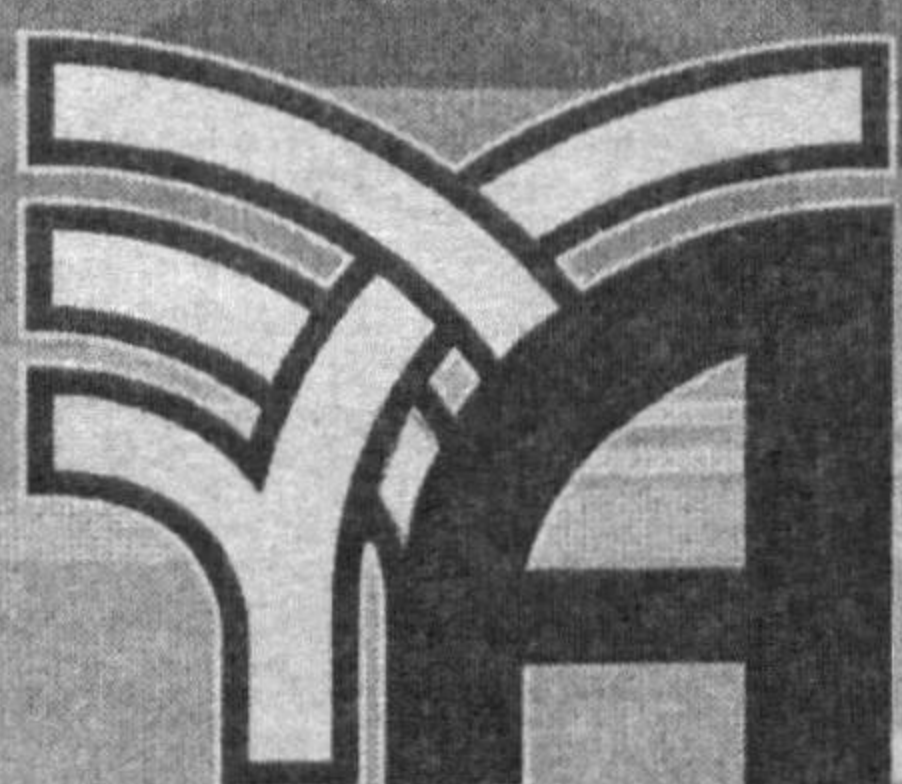
pr_8-01-01

Тўлов – исталган
шаклда

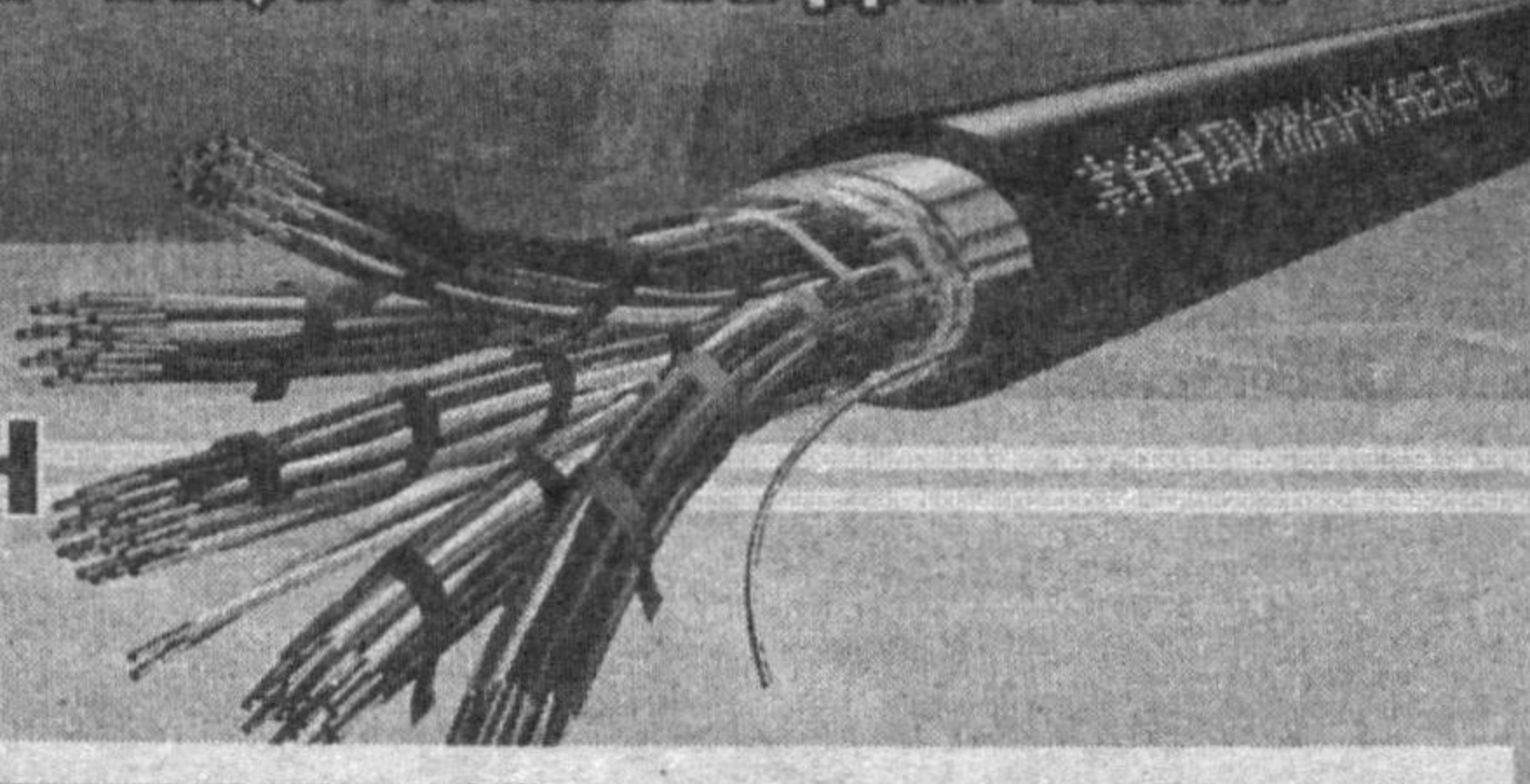

Тошкент ш., Ҳамза тумани,
Султонали Машҳадий кўч., 210
(мўлжал – шампан винолари заводи).
Тел: 269-44-66, факс 269-44-33,
Уяли +99893 375-56-58.
E-mail: sanay_uz@yahoo.com

МДХдаги ЭНГ ЙИРИК ИШЛАБ ЧИКАРУВЧИЛАРДАН БИРИ

**АНДИЖОН
КАБЕЛЬ
ЗАВОДИ**

ТОВАР СЕРТИФИКАТЛАНГАН

РЕАЛ НАРХЛАР БЎЙИЧА СИФАТ ВА КАФОЛАТ

Тошкент ш., М.Жалил кўч., 92. Тел.: (99871) 150-11-77 (кўп тармоқли), 150-55-66 e-mail: tashkent@ak.uz, www.cable.uz

Республика кўп тармоқли Агросаноат биржаси Бухоро филиали мулкнинг бошланғич баҳоси ошиб бориш тартибда ўтказиладиган қайта очик кимошди савдоларида таклиф этади. Савдолар 2010 йил 30 март куни соат 15.00 да биржа жойлашган бинода бўлиб ўтади.

Савдога суд ижрочиларининг Олот туман ва Ғиждувон туман бўлимларининг 2010 йил 6 мартдаги 40-сонли ва 2010 йил 5 мартдаги 40\СИ-3-сонли ижро варақалари ижросини бажариш мақсадида қуйидаги автомобиллар чиқарилади:

1. 1993 й. и/ч, давлат № 06LKF98\06LKF99, да. N 442925-10-614599 бўлган оқ рангли Мерседес-Бенц русумли автомашинаси. Бошланғич баҳоси – 81 228 308 сўм. (Ушбу автомашина Олот туман божхона комплекси жарима майдончасида сақланмоқда).
2. 1994 й. и/ч, давлат № S9192MR\9636TS бўлган қора рангли Волво русумли автомашинаси. Бошланғич баҳоси – 85 632 844 сўм. (Ушбу автомашина Олот туман божхона комплекси жарима майдончасида сақланмоқда).
3. 1998 й. и/ч, давлат № 27TE688\27D2682, DAF русумли автомашинаси. Бошланғич баҳоси – 70 545 403 сўм. (Ушбу автомашина Олот туман божхона комплекси жарима майдончасида сақланмоқда).
4. 2001 й. и/ч, давлат № TNR68811\TNR68812, Волво русумли автомашинаси. Бошланғич баҳоси – 81 083 058 сўм. (Ушбу автомашина Олот туман божхона комплекси жарима майдончасида сақланмоқда).
5. Ғиждувон туман Ўзбекистон кўчасида жойлашган умумий ва қурилиш майдони 108 м² дан иборат бўлган «Асадбек» савдо дўкони. Бошланғич баҳоси – 76 491 969 сўм.

Бундан ташқари Бухоро туман ҳокимлиги ва Бухоро вилоят ўрмон хўжалиги билан ҳамкорликда тузилган шартномага мувофиқ агросаноат биржаси Бухоро филиали объектнинг бошланғич баҳоси қадам-бақадм ошиши тартибда ўтказиладиган очик кимошди савдоларида таклиф этади. Савдолар 2010 йил 15 апрель куни соат 11.00 да Агросаноат биржаси жойлашган бинода бўлиб ўтади.

Савдога қуйидаги автомобиллар чиқарилади:

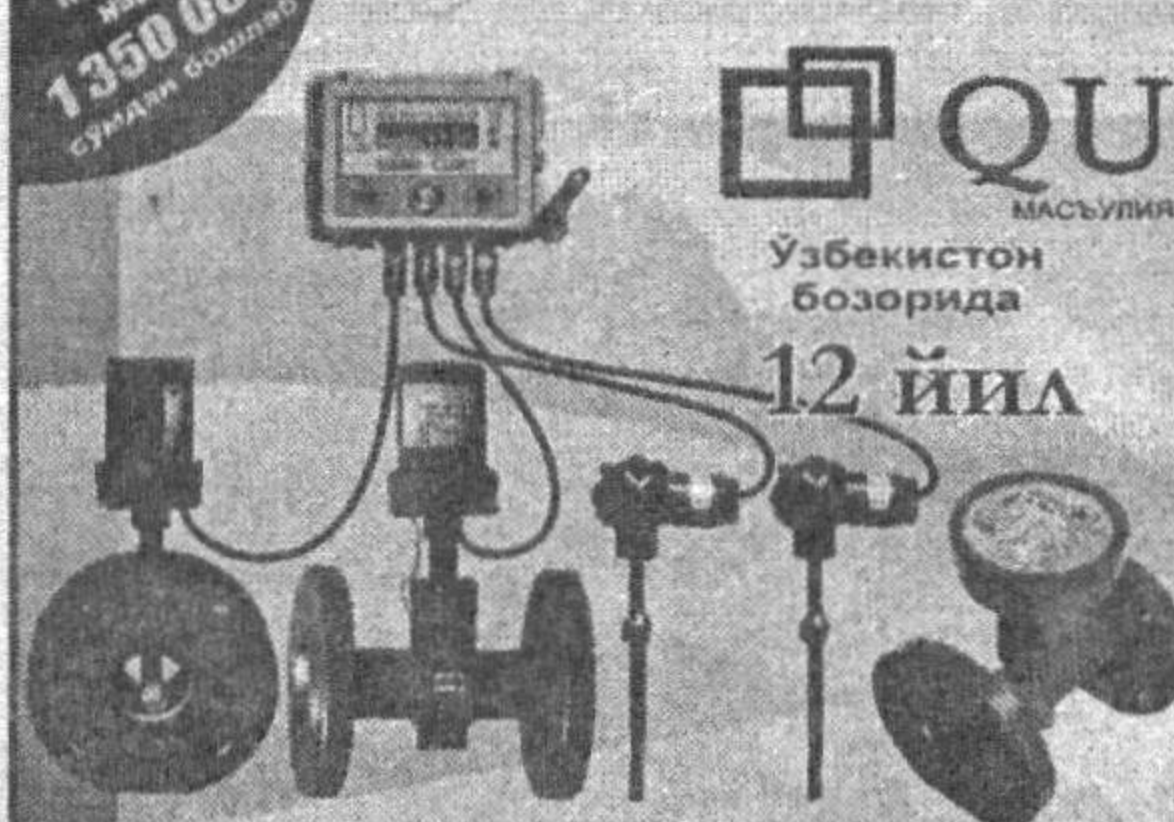
1. 1997 й. и/ч, давлат № 20 AA 123 бўлган қўрангли ТИКО русумли автомашинаси. Бошланғич баҳоси – 2 282 460 сўм. (Ушбу автомашина корхонанинг ўзида сақланмоқда).
2. 1997 й. и/ч, давлат № 20 AE 192 бўлган оқ рангли ТИКО русумли автомашинаси. Бошланғич баҳоси – 2 929 841 сўм. (Ушбу автомашина корхонанинг ўзида сақланмоқда).
3. Савдоларга қатнашиш учун истак билдирган шахслар қуйидаги ҳужжатларни тақдим этишлари шарт:
1. Мулкни сотиб олиш учун ариза.
2. Закалат тўғрисидаги қелишув шартномаси.
3. Савдо ташкилотчисининг МФО 00119, СТИР 203439473, «Ипотека» банк АТИБ «Сардор» филиали 20208000704088127001 ҳисобрақамига мулк бошланғич баҳосининг 15 фоизи миқдоридаги гаров пуллари тўланганликлари тўғрисидаги тўлов ҳужжатининг асл нусхаси.
4. Жисмоний шахслар учун – паспорт нусхаси, агарда унинг вакили бўлса, қонунда белгиланган тартибда унинг номига расмийлаштирилган ишоннома.
5. Ҳуқуқий шахслар учун – шахснинг давлат рўйхатидан ўтганлиги тўғрисида гувоҳнома нусхаси. Агарда аукционда ваколатли вакил қатнашганда, қонунда белгиланган тартибда унинг номига расмийлаштирилган ишоннома тақдим этилади.

Автомашиналар учун аризаларни қабул қилиш савдолар бошланишига бир кун қолганда, яъни 2010 йил 29 март соат 15.00 да суд департаменти мулклари учун ҳамда 2010 йил 14 апрель соат 11.00 да бошқа мулклар учун тўхтатилади. Аризалар Бухоро Агросаноат биржаси томонидан қабул қилинади.

Иштирокчиларга аукцион савдоси тўғрисида эълон қилинган пайтдан бошлаб аукционга қўйилган мулк билан танишиш имконияти яратилади.
Манзил: Бухоро ш., Мустақиллик кўч., 10-уй, тел.: 223-29-97, 223-48-87. Лицензия: серия DB 001 рақами 000012.
Электрон почта: buharb@rambler.ru.

ЭНЕРГИЯНИ ТЕЖАШ МАҚСАДИДА

Қўйилган
1350 000
сўмдан бошлаб

QUVVAT®
МАСЪУЛИЯТИ ЧЕklangан ЖАМИНИ

ишлаб чиқаради

**ЭЛЕКТРОН
СУВ ҲИСОБЛАГИЧЛАР
ИССИҚЛИК ҲИСОБЛАГИЧЛАР
SUMMATOR-3**

Товарлар сертификатланган. Хизматлар лицензияланган.

Ангреш ш. +(99870) 662 44 77, +(99893) 182 46 57, Тошкент ш. +(99898) 300 22 67
E-mail: sales@quvvat.uz, web-site: www.quvvat.uz

112-09

Ташкилот нақд пулсиз ҳисоб-китоб йўли билан қуйидагиларни сотади

♦ **ТИҚИНЛИ АРМАТУРА: ЗУЛФИНЛАР, ВЕНТИЛЛАР, КЛАПАНЛАР, ЗАТВОРЛАР, КОНДЕНСАТ ҚАЙТАРГИЧЛАР, КРАНЛАР** (зангламайдиган, пўлат, чўян, алюминий, пластмассадан, гуммирилланган)

♦ **ЛИФТЛАР 100 дан 5000 кг гача** (йўловчи, юк ташувчилар)

♦ Фавворали арматура Ø 65/350	♦ КТЦ, УКВ, КТН саноат кондиционерлари
♦ Насос X-250-200-315 Т,	♦ Дизель кўма электр станцияси 60 кВт
X-200-150-500 К-CD-УЗ ПНС-500/10	♦ Муз генератори (30х30 мм ли кубиклар)
♦ Электр қўлда ишлайдиган насослар	♦ «Россиянка» электр плиталари
♦ МСК 1000/350	(4 конфоркали, духовкаси бор)
♦ Электр таллар, кран-балкалар	♦ Сув, бугда ишлайдиган калориферлар,
(қўлда ишлайдиган, электр)	КВД, КВУ клапанлари
	♦ Гидрантлар, ўт ўчирувчилар энглари

021-09

Тел./факс 273-83-86, 273-95-90, 175-81-56 (уяли). E-mail: kaspi64@bk.ru

«Республика Кўчмас мулк биржаси» ЁАЖнинг вилоят филиалларида бошланғич баҳоси ошиб бориш тартибда ўтказиладиган очик аукцион савдосига таклиф этади!

I. РКМБ Хоразм вилояти филиалининг аукцион савдосига Урганч шаҳар суд ижрочилари бўлими томонидан хатланган қуйидаги мол-мулклар қўйилмоқда: 1) 01.03.2010 й. 22-0903/18835-сонли ижро варақасига асосан «Хоразмқурилиш» МЧЖ 1-сон Урганч ишлаб чиқариш филиалига қарашли бўлган Урганч шаҳар, И.Досов кўчаси, 9-уйда жойлашган мулклар: – Қурилиш ости ер майдони – 2 100,4 кв. метрни ташкил қилган дурдгорчилик устaxonаси биноси. Бошланғич баҳоси – 100 000 000 сўм. – Қурилиш ости ер майдони – 1 167,01 кв. метрни ташкил қилган темир бетон ишлаб чиқариш цехи биноси. Бошланғич баҳоси – 40 000 000 сўм. – Қурилиш ости ер майдони – 2 060,19 кв. метрни ташкил қилган арматура цехи биноси. Бошланғич баҳоси – 60 000 000 сўм. 2) 09.11.2009 й. 22-0904/10167-сонли ижро варақасига асосан «Ишонч» МЧЖга қарашли бўлган, Урганч шаҳар, Саноатчилар кўчаси, 7-уйда сақланаётган, ТГМ-4А русумли 1975 йилда ишлаб чиқарилган (маневровый) тепловоз қўйилмоқда.

Бошланғич баҳоси – 246 078 000 сўм.

Аукцион савдоси 2010 йил 13 апрель куни соат 11.00 да бўлиб ўтади.

Аукцион савдоларида қатнашиш учун талабгорлар савдо ташкилотчиси билан тузиладиган закатат қелишувига асосан, мулк бошланғич баҳосининг 10 фоизидан кам бўлмаган миқдорда закатат пулини, ҳар бир мулк учун алоҳида тартибда, тўлов ҳужжатида ижро ҳужжати рақами ва санасини кўрсатган ҳолда РКМБнинг Хоразм вилояти филиалининг қуйидаги ҳисобрақамига тўлашлари шарт: х/р: 20210000700571452056, АТИБ «Ипотека» банки «Тинчлик» филиали, МФО: 00580, ИНН: 200933850. Манзил: Хоразм вилояти, Урганч шаҳри, Й.Бобожонов кўчаси, 23-уй.

Телефон: 8 (362) 226-43-64, 226-32-63, факс: 224-36-97.

II. РКМБ Қашқадарё вилояти филиалининг аукцион савдосига Қарши шаҳар суд ижрочилари бўлими томонидан 29.10.2009 й. 18-0908/16199-сонли ижро варақасига асосан хатланган Қарши шаҳар «Глобал кимётаъмирқурилиш» МЧЖга қарашли қуйидаги кўчмас мулк объектлари ва асбоб-ускуналар тақдоран қўйилмоқда: 1. Қарши шаҳар, «Ўзбекистон овози» газетаси кўчаси, 12-уйда жойлашган, қурилиш майдони 1 138,87 м², ҳажми 662,13 м³, бино 11 та хонадан иборат бўлган «Идиш таъмирлаш» биноси. Бошланғич баҳоси – 249 006 000 сўм. 2. Қарши туман Дашт бекати 9-километрда жойлашган қурилиш майдони 504,03 м², ҳажми 1 153,72 м³, бино 5 та хонадан иборат, «Таъмирлаш устaxonаси, ёрдамчи ва оператор биноси ҳамда олтингугурт ва қора қоғоз ишлаб чиқариш ускуналари билан бирга». Бошланғич баҳоси – 260 278 000 сўм.

Аукцион савдоси 2010 йил 30 март куни соат 11.00 да бўлиб ўтади.

Аукцион савдоларида қатнашиш учун талабгорлар савдо ташкилотчиси билан тузиладиган закатат қелишувига асосан, мулк бошланғич баҳосининг 10 фоизидан кам бўлмаган миқдорда закатат пулини, ҳар бир мулк учун алоҳида тартибда, тўлов ҳужжатида ижро ҳужжати рақамини ва санасини кўрсатган ҳолда РКМБ Қашқадарё вилояти филиалининг АТИБ Ипотека банк Қашқадарё вилоят филиалидаги қуйидаги ҳисобрақамига тўлашлари шарт: х/р: 20210000800571452126, МФО: 00190, СТИР: 200933850. Манзил: Қарши шаҳри, М.Абдуллаева кўчаси, 20-уй. Тел. 8 (375) 225-44-58.

III. РКМБ Сирдарё вилояти филиалининг аукцион савдосига Боёвут туман суд ижрочилари бўлими томонидан қуйидаги техника воситалари тақдоран қўйилмоқда: 09.11.2009 й. 12-0904/7387(11)-сонли ва 25.08.2009 йилдаги 12-0904/7388(11)-сонли ижро варақаларига асосан Боёвут туман 1-Боёвут СФУда сақланаётган: 1. Класс «Даминатор-130» русумли, завод рақами 156-96-27, д/б 02-80 ЖФ бўлган, 2006 й. и/ч, соз ҳолдаги комбайн. Бошланғич баҳоси – 122 284 500 сўм. 2. Класс «Даминатор-130» русумли, завод рақами 1580-9412, д/б 2246 ЕА бўлган, 2006 й. и/ч, соз ҳолдаги комбайн. Бошланғич баҳоси – 111 601 710 сўм 75 тийин. 3. Класс «Даминатор-130» русумли, завод рақами 1580-9413, д/б 2247 ЕА бўлган, 2006 й. и/ч, соз ҳолдаги комбайн.

Бошланғич баҳоси – 111 601 710 сўм 75 тийин.

Аукцион савдоси 2010 йил 30 март куни соат 11.00 да бўлиб ўтади.

Мазкур савдоларда қатнашиш учун талабгорлар савдо ташкилотчиси билан тузиладиган закатат қелишувига асосан, мулк бошланғич баҳосининг 10 фоизидан кам бўлмаган миқдорда закатат пулини ҳар бир мулк учун алоҳида тартибда, тўлов ҳужжатида ижро ҳужжати рақами ва санасини кўрсатган ҳолда РКМБ Сирдарё вилоят филиалининг ДТ Халк банки Сирдарё шаҳар филиалидаги қуйидаги ҳисобрақамига тўлашлари шарт: х/р: 20210000800571452122, МФО 00760, ИНН: 200933850. Манзил: Гулистон шаҳри, «Бизнес-Марказ» биноси, 3-қават, 56-хона.

Тел.: (8-3672) 26-28-93, 26-38-91.

Юқорида кўрсатилган мол-мулклар билан тегишли суд ижрочилари бўлими вакили иштирокида бевосита жойига чиқиб танишиш мумкин. Аукцион савдосида иштирок этиш учун талабгорлардан аризаларни қабул қилиш аукцион савдосига бир кун қолганда тўхтатилади.

Диққат!

Республика Кўчмас мулк биржаси ва унинг ҳудудий филиаллари бюджет ташкилотлари ҳамда давлат унитар корхоналари мол-мулкларининг оммавий савдоларини ташкил этишини алоҳида маълум қилади. Оммавий савдолар мулк эгасининг ихтиёрига кўра бевосита жойларга чиқиб ўтказилиши мумкин.

www.rkmb.uz. Лицензия: DB 001 №000004.

“Аудит-ВАРН” МЧЖ
аудиторлик ташкилоти

ЎЗБЕКИСТОННИНГ БУТУН
ХУДУДИДА, БҲМС ВА МҲХС
БҲЙИЧА ИСТАЛАН ТУРДАГИ
АУДИТОРЛИК ТЕКШИРУВЛАРИНИ
ЎТКАЗАДИ

2008 йил 16 майдаги 000172-сон лицензия
Тел.: 8(371) 2762099, уяли +99897 1192248
Тошкент ш., Бунёдор кўч., 42.,
Тошкент бил., тел. +99897 4541664
Жиззах бил., Самарканд бил.,
тел.: +99897 7725296, +99897 1192248

ЎзР АВнинг 12.01.2005 йилдаги 991-сонли гувоҳномаси.
28.03.2008 йилдаги 00642-сонли лицензия.

“AMIR-AUDIT” МЧЖ

- Хамма турдаги аудиторлик хизматлари
- Бухгалтерия ҳисоботи ва баланс тузиш

Устав капиталимиз - ЎзРдаги 5000 ЭКИХдан ортиқ
САР сертификатига эга
аудиторлар керак.

Тел.: 409-04-23. Факс: 294-77-48

• РҲЙХАТЛАР

***Тошкент шаҳар ҳўжалик судининг 2010 йил 5 мартдаги қарорларига асосан Чилонзор туманидаги тугатилаётган корхоналар РҲЙХАТИ**

Корхона номи	Қарор рақами
“MTF GLOBAL SERVIS” МЧЖ	10-1020/2520(21)-т
“INTELLEKT-PRESS” МЧЖ	10-1020/2521(21)-т
“TABIAT-TF PLYUS” МЧЖ	10-1020/2522(21)-т
“MAKSIM-DEKOR” ХФ	10-1020/2523(21)-т
“GIZA SERVICE” МЧЖ	10-1020/2524(21)-т
“KAR-RAM” ХФ	10-1020/2525(21)-т
“VENALIS GOLD” МЧЖ	10-1020/2526(21)-т
“TEZKOR-KOMMUNAL SERVIS” ПБК МЧЖ	10-1020/2527(21)-т
“CHIGO TRADE” МЧЖ	10-1020/2528(21)-т
“TABASSUMXON-FERUZBEK SAVDO” ХК	10-1020/2529(21)-т
“KAYSEM GOLD SERVICE” МЧЖ	10-1020/2530(21)-т
“ILDAMLIK BARAKA” МЧЖ	10-1020/2531(21)-т

Ушбу корхоналар муҳри ва бурчак тамгалари ўз кучини йўқотган деб топилсин. Чилонзор тумани Ҳокимияти корхоналарни тугатиш комиссияси эълони чоп этилган санадан эътиборан барча даъволар 2 ой муддат ичида Тошкент ш., Бунёдор шоҳкўчаси, 50-уй манзили бўйича ҳамда 276-75-23, 276-26-86 телефонлари орқали қабул қилинади.

Тошкент вилояти ҳўжалик судининг 2010 йил 12 февралдаги 11-1029F3024-сонли ҳал қилув қарорига асосан Оҳангарон туманидаги “Курама” қишлоқ фуқаролар йиғинида жойлашган “BN-BENTONIT” (СТИР 204304221), 11-1029F3025-сонли ҳал қилув қарорига асосан Оҳангарон тумани “Озодлик” қишлоқ фуқаролар йиғинида жойлашган “Бек асл ахор” ХК (СТИР 205293086), 11-1029F3026-сонли ҳал қилув қарорига асосан Оҳангарон тумани “Телов” қишлоқ фуқаролар йиғинида жойлашган “Экспостройин-вестсервис” МЧЖ (СТИР 300449531), 11-1029F3027-сонли ҳал қилув қарорига асосан Оҳангарон туман “Увак” қишлоқ фуқаролар йиғинида жойлашган “Фараннам мунис” ХК (СТИР 204716136) бўйича банкротлик иши қўзғатилган ва тугатиш жараёни бошланган. Мазкур корхоналарнинг думалоқ муҳр ва штамплари бекор қилинди. Тугатиш бошқарувчиси этиб Оҳангарон туман ДСИ бош ҳуқуқшуноси Минликулов Талғарт Уразалиевич тайинланган. Манзил: Оҳангарон ш., Холмуҳаммедов кўчаси, Оҳангарон туман ДСИ биноси, 35-хона.

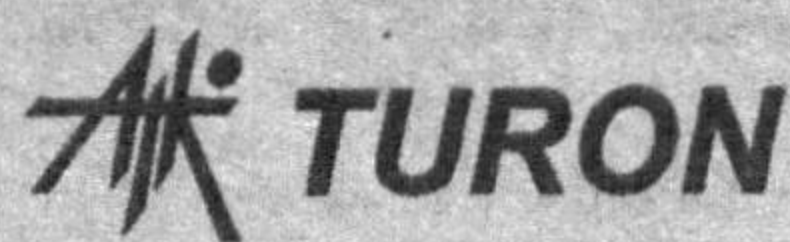
Тел.: (8 370) 64-5-59-82.

Тошкент шаҳар ҳўжалик судининг 2010 йил 9 мартдаги 10-1007/2561-сонли ҳал қилув қарорига асосан Яккасарой туманидаги “METALLKOM” МЧЖ (юридик манзили: У.Носир кўчаси, 93-уй) ҳамда 10-1007/2562-сонли ҳал қилув қарорига асосан “DEVELOPMENT PLANNING” МЧЖ (юридик манзили: 1-Миробод тор кўчаси, 20-уй) банкрот деб эълон қилинган ва тугатишга доир ишлар бошланган. Тугатиш бошқарувчиси этиб Яккасарой туман ДСИ ходими М.Умарова тайинланган. Ушбу корхоналарга тегишли думалоқ муҳр ва бурчак тамгалари бекор қилинади. Кредиторлар томонидан билдирилган талаб эълон чиққан кундан бошлаб 1 ой давомида Тошкент ш., Фарход кўчаси, 6а-уй, Яккасарой туман ДСИ биноси, 3-қават, 318-хонада қабул қилинади. Тел. 250-70-87.

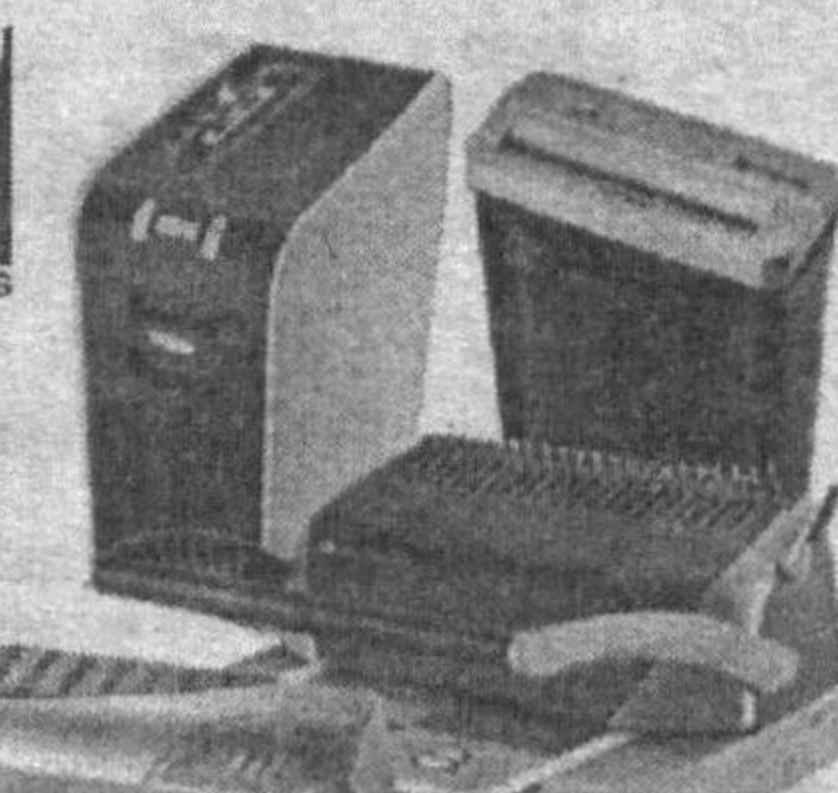
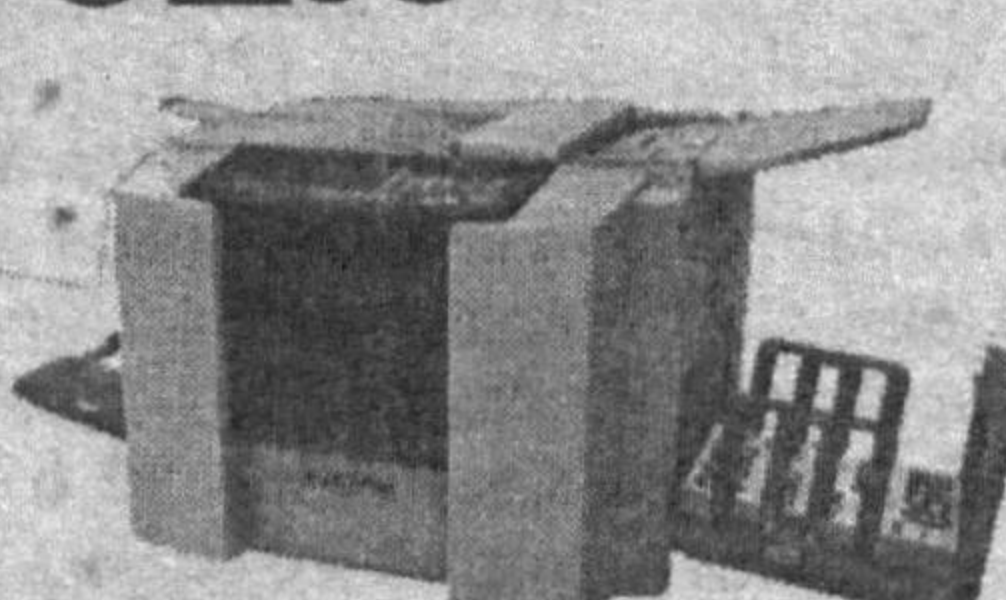
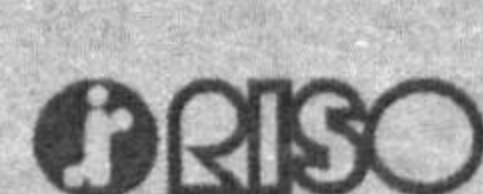
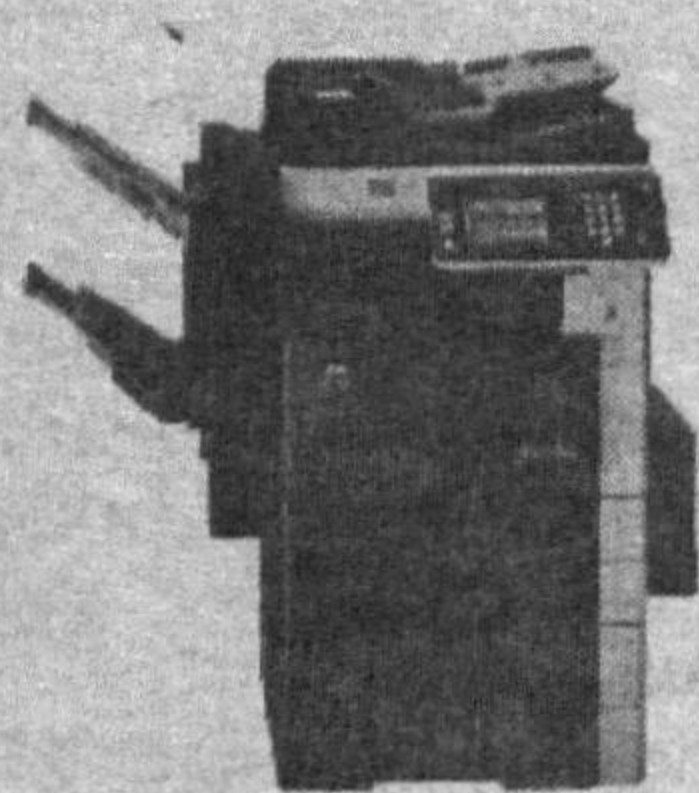
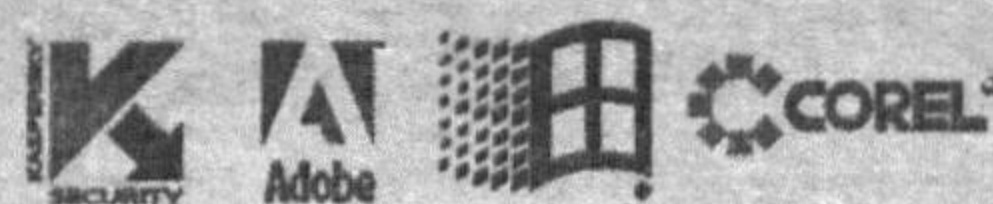
***Тошкент шаҳар ҳўжалик судининг 2010 йил 3 мартдаги ҳал қилув қарорларига асосан Учтепа туманидаги тугатилаётган корхоналар РҲЙХАТИ**

Корхона номи	СТИР	РҲйхатга олинган санаси ва рақами	Юридик манзили	Қарор рақами
“AKMAL-ILXOM BIZNES” МЧЖ	300436611	02.05.07	001538-01	Шароф кўч., 13 10-1006/2145
“A-TEX TEKSTIL” МЧЖ	301152134	21.04.09	002841-01	Х.Турсункулов кўч., 8 10-1006/2142
“LAMS PLAZA” ХК	206146557	22.02.06	000934-01	Раҳимбобоева кўч., 32-26 10-1006/2143
“MALAKALI XIMOYA XIZMATI” ХК	300952667	30.09.08	002457-01	Тўқимачи 2-тор кўч., 23 10-1006/2141
“MISS BELISSIMO GOLD” МЧЖ	301179432	11.05.09	002871-01	Уйғур тор кўч., Оқтепа кўч., 13 10-1006/2140
“AGA ASA PLUS” МЧЖ	301259941	13.07.09	003022-01	Чилонзор 31-4-40 10-1006/2139
“FLY TEAM UCHTERA” ХК	301146046	16.04.09	002831-01	Хондамир 6-тор кўч., 22 10-1006/2135
“VEGA MAX” МЧЖ	301190784	19.05.09	002895-01	З.Маруфов кўч., 4 10-1006/2138
“ZAFAR INDUSTRY” МЧЖ	204981426	31.03.04	000191-01	Дилкаш кўч., 2 10-1006/2135
“NEO ASIA” МЧЖ	2046158941	14.07.03	785	Чилонзор 26-2-47 10-1006/2136
“IRON PRODUKTION” ХК	300655410	25.12.07	001959-01	Н.Ходжаева кўч., 169 10-1006/2134
“DOLPUIN PLUS” МЧЖ	206681988	28.06.06	001097-01	Чилонзор 9а-19-37 10-1006/2133
“AL BAHTIYOR QURILISH” МЧЖ	206765272	18.08.06	001194-01	Чилонзор 23-49-5 10-1006/2149
“BAZARNOVA NATALIYA” ХК	300811081	21.04.08	002144-01	Чилонзор 30-22-42 10-1006/2146
“KLIMAT AZIYA” МЧЖ	204577911	12.06.03	664	Чилонзор 21-4-80 10-1006/2150
“KAMOL DONISH” МЧЖ	300409003	14.04.07	001503-01	Раҳимбобоев кўч., 28-6 10-1006/2147
“SKOROV GROUP” МЧЖ	206052298	03.02.06	000916-01	Чилонзор 30-9-24 10-1006/2148

Мазкур корхоналарнинг тўрбурчакли тамгалари ва думалоқ муҳрлари ҳақиқий эмас деб ҳисоблансин. Даъволар эълон чиққан кундан бошлаб 2 ой давомида Учтепа тумани Ҳокимияти биноси, 3-қават, 4-хонада қабул қилинади.

**САМАРАЛИ ХУЖЖАТ АЙЛАНИШИ
ВА ТЕЗКОР БОСМА УЧУН ЕЧИМЛАР**

- ✓ Konica Minolta нинг тўлиқ рангли ва монохром копирлари, принтерлари, кўпфункционали офис тизимлари, сермахсул босма тизимлари
- ✓ RISO рақамли мини-босмаҳоналар, матбаа ускуналарининг кенг доираси
- ✓ ACCO Brands офис ускуналари
- ✓ Персонал компьютерлар ва лицензион дастурий таъминот

Товар сертификатланган

- Фойдаланишнинг бутун даврига кафолат, техник кузатув
- Оригинал сарфлаш материаллари ва бутловчи буюмлар

АТК TURON – Konica Minolta, RISO, ACCO Brands нинг расмий ҳамкори
Тел./факс: 237 47 00, 237 48 00. E-mail: info@atcturon.uz. www.atcturon.uz

ЭЪЛОНЛАР	ЭЪЛОНЛАР
ХАМКОРЛИК САЙЁХЛИК АГЕНТЛИГИ ЎЗАРО ФОЙДАЛИ ХАМКОРЛИК КИЛИШ УЧУН ШЕРИКЛАР ИЗЛА- МОҚДА. Тел. 454-80-01. СОТИЛАДИ Ташкилот HYUNDAI “VERACRUZE” (жип) автомашинасини сотаяпти, 2008 й. и/ч, 14 500 км йўл босган, 7 ўринли, люк, электр пакети, салони - қора чармли, орқа эшиги автоматик тарзда очилади, дисклари – R18, ранги – “хаворанг оникс” (садаф тусли). Тўлов – нақд пулсиз ҳисоб-китоб йўли билан, 110 000 000 сўм. Савдолашилади. Тел. 310-77-70. ДАСТУРИЙ ТАЪМИНОТ ТИФ иштирокчиси маълумотномаси – ТИФ ТН, тушунтиришлар, товар ҳақида маълумот. Батафсил маълумотлар: http://mind-system.narod.ru. БУХГАЛТЕРИЯ ХИЗМАТЛАРИ Баланслар. Маслаҳатлар бериш. Тел. 100-65-80. ЮРИДИК ХИЗМАТЛАР Кўчмас мулк бўйича юрист масла-	хатлари. Кадастр.* Тел. 448-74-69. ADVOKAT ELITE. Судларда вакиллик қилиш. Корхоналар, ваколатхоналарни рўйхатдан ўтказиш, қайта ташкил этиш, тугатиш ва уларга юридик хизмат кўрсатиш.* Тел.: 343-41-56, 448-74-69. ХИЗМАТЛАР Агентлик уй хизматчилари, энагалар, беморга қаровчилар хизматларини тақлиф этади. Тел. 252-38-71, 454-80-01. Таржималар бюроси: турли хужжатларни малакали таржима қилиш. Қонунийлаштириш. Тел.: 252-38-71, 454-80-01. Видео-, фотосуратга олиш.* Тел. (+99897) 709-20-17. Корхона ва ташкилотларга. Турли металл конструкциялар тайёрлаймиз. Тўлов – исталган шаклда. Терминал. Тел. 100-10-81. *Хизматлар лицензияланган.

НОРМА МАСЛАХАТЧИ

ТАЪСИСЧИ “Norma Hamkor” МЧЖ

Газета 2006 йил 26 декабрда
Ўзбекистон Матбуот ва ахборот
агентлигида рўйхатга олинди.
Рўйхат рақами 0074.

СОЛИКЛАР
БУХГАЛТЕРИЯ
ХУҚУҚ

БОШ МУҲАРРИР
ФАРҲОД ҚУРБОНБОВ

ТАҲРИРИЯТ МАНЗИЛИ:
Тошкент ш., Миробод тумани,
Таллимаржон кўч., 1/1
E-mail: sbxaxbor@mail.ru

Нашр учун масъул:
Нодир Алимов

Муаллифлар фикри доим ҳам тахририят нуқтаи-назарига мос келмавермайди.

Тахририят оғоҳлантирадиги, газетамизда мавжуд ахборотдан фойдаланганлик, фойдаланмаганлик ёки мувофиқ равишда фойдаланмаганлик билан боғлиқ ҳар қандай ҳаракатлар ва/ёки оқибатлар учун тахририят жавобгар эмас. Тахририят муштарийлар билан ёзишиб туриш имкониятига эга эмас.

“Норма маслаҳатчи”да эълон қилинган материалларни тўлиқ ёки қисман кўчириб босиш, электрон ва бошқа манбаларда кўпайтириш, тарқатишга фақат “Норма” МЧЖ билан тузилган шартнома асосида йўл қўйилади.

Газета тахририят томонидан тайёрланган диапозитивлар ёрдамида “ТОПРИНТ” МЧЖ босмаҳонасида босилди (Тошкент ш., Миробод тумани, Таллимаржон кўч., 1/1).
Буюртма 499 Алади 5810. Баҳоси келишилган нархда
Газета 2010 йил 12 мартда соат 22.00 да топширилади.
ISSN 2010-5223